

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Üdvözet a százéves Dóczy-intézetnek.

Mélyen tisztelt Igazgatók, kedves közönség, nagyon szeretett gyermekeim!

Szívből örülök annak, hogy a fejünk felett kavargó viharfellegek mind mostanáig kegyelmesek voltak hozzánk. Nagyon fájt volna, hogyha akár az én régi barátomnak és egyik legfőbb munkatársamnak: Papp Ferencnek nagyszerű teljességgel kidolgozott és mesteri tömörséggel az alkalom minden értékét kimerítő, a száz esztendő minden tanulságát elénk táró beszédét megzavarta volna az időjárás, és az is éppen annyira fájt volna, ha a keresztyén és magyar lélek legmélyebb összefonódásának ezt a drága gyümölcsét, a „Pünkösödöt” zavarta volna meg.

Már engem megzavarhat az időjárás, mert amit én akarok mondani, ezt el tudom mondani három perc alatt is, ha pedig belejőnnék a lendületbe, akkor is bárhol abbahagyhatnám és bármely percben befejezhetném.

Az én feladatomban az, hogy az intézet egyházi főhatóságai nevében üdvözlöm a százéves intézet iskolát. Üdvözlöm tehát először a debreceni egyházközség nevében, amely ezt az iskolát Isten kegyelméből száz esztendővel ezelőtt létrehozta, és a megindulás után kevéssel bekövetkezett kényszerű szünetelés elmúltával is már nyolcvan esztendő szakadatlan folytonosságában őrzi. Boldog a mi egyházközségünk, hogy neki Isten ilyen kiváltságos alkalmat adott, hogy szent Igéjének a felnövekvő nemzedékek lelkébe való továbbplántálását s ezáltal a magyar női lélek kiművelését és a bibliai női eszmény kultuszát ezzel az iskolával már száz éve szolgálhatja. Ezért a kiváltságért mély hálával eltelve könyörög az egyházközség, hogy Isten tartsa meg ezt az iskolát és az iskola számára az ő szolgálatát a most megnyíló új évszázadban is.

Üdvözlöm ezt a százéves intézetet a tisztántúli egyházkerület nevében is, amelynek megadatott, hogy ennek az iskolának közvetlen felsőbb hatósága lehessen, de amelyet Isten ezenkívül még azzal is kitüntetett, hogy, bár szerény mértékben, az újabb időkben az iskola fenntartásához is hozzájárulhasson.

Az egyházkerület olyan ékességének tekinti a Dóczyt, amely ragyog, mint a drágakő, kötelez, mint egy családi ékszer, és mint az ősidők varázserejű talizmánja, erőt ad annak, aki viseli. Mert egy ilyen iskolát bírni az egyházkerületben, maga erőt ad arra, hogy mint református nevelők, lankadatlanul tovább dolgozzunk azokért a célokért, amelyeket az élő Isten a magyar református iskola szolgálatában mielőtt tűzött.

Van azonban az iskolának még egy rejtett főhatósága is, amely nem tart ellenőrző konferenciákat, nem küldöz felügyelőket, nem számoltat hivatalos rubrikákban, de mégis a legdöntőbb főhatóság: a család. A magyar, de különösen a tisztántúli református magyar családok nevében is szívből fakadó hálás köszöntést mondok tehát a Dóczy-intézet multjának, jelenének.

Mondom pedig ezt nemesak úgy, mint az egyházkerület és az egyházközség ezidőszerű méltatlan családfeje, de mint feje egy természet szerint való kicsiny családnak is, amelyben az Úr megajándékozott azzal a kegyelemmel, hogy e család mindhárom gyermeke itt nevelkedhetett és itt nevelkedhetik, és így közvetlen közelségből is teljes szívemmel átérzve tudhatom és elmondhatom, mit jelent a Dóczy-intézet nevelése. E kicsiny családban engem az Úr ezenkívül még azzal is megörvendeztetett, hogy az én jó élettársam is be tudott kapcsolódni néhány évvel ezelőtt az iskola munkájába. Így büszkén mondhatom és egyúttal boldogan is, amit kevés ünneplő tudna itt most elmondani, hogy a Dóczy-intézet minden tagozatához, kezdve az elemitől, családi közöm van.

Ez a száz esztendő láthatatlan és látható oszlopokra van építve. Az oszlopok mindegyike egy-egy áldott nevet jelent, Isten előtt ismert, de mi általunk sem feledhető nevet. Nem sorolhatom fel e nevek mindegyikét. De emlékezzünk meg arról a két nevről újra, amely két név itt az előbb elhangzott.

A két név közül az egyik egy már láthatatlan oszlopot jelent: a Dóczy Gedeon neve. A másik név egy Isten jóságából még látható oszlopnak a neve.

Ennek az intézetnek a homlokán a „Dóczy-név” fog ragyogni mindörökre, de ennek az intézetnek „genius loci”-ja a „Tili néni” neve lesz mindörökre.

Órájuk nézve, de e száz esztendő valamennyi többi, már elköltözött s még itt közöttünk levő oszlopos munkására nézve is áll hitünk szerint — és legyen örök valósággá imádságunk szerint — az Ige dicső ígérte: „*Aki győz, oszloppá teszem azt az én Istenemnek templomában, és fölbé onnét ki nem jő; és felírom őrá az én Istenemnek nevét és az én Istenem városának nevét... és az én új nevémet*” (Jelenések 3: 12). Egykor majd minden emberi név, a legnagyobb is el fog enyészni, de akkor ezek a nevek mind abban az egy névben fognak tovább ragyogni, amelyet így hívunk: „*Királyok Királya, Uraknak Ura, Krisztus.*”

Nagyon érdemes volna sokat elmélkedni az én Papp Ferenc barátom beszéde fölött. Talán nem fogok nagyon mellé, ha úgy kivonatolom beszédének magyarázatát, hogy az intézet száz esztendő óta a *műveltség, a magyarság és a keresztyénység* három-egy ideájának áll szolgálatában. A műveltség eszközeinek biztosítása minden magyar nő számára a keresztyén jog-egyenlőség alapján: ezt akarta a debreceni „konzisztórium” száz évvel ezelőtt, amikor az iskola létrejött. De akarta ezt úgy, hogy ez a műveltség magyar legyen, s amikor az a műveltség, amelyet itt az első években kezdtek nyújtani jóakarátulag, nem fejlődött teljesen abban az irányban, amelyben a magyar szellem ébredő és izmosodó nemzeti öntudata megkivánta, a debreceni presbitérium megálljt kiáltott. Végül azt is akarta, hogy amilyen magyar, olyan keresztyén is legyen ez a műveltség. Van az 1830-i konzisztórium határozatban egy érdekes kifejezés: a cél az, hogy „rendeltetésöknek helyes esmérére” jussanak azok a női lelkek, akik itt majd tanulni fognak. „Rendeltetésöknek helyes esmérére” pedig az emberi lelkek csak akkor juthatnak, hogyha a Krisztus evangéliumának fényességében szembe kerülnek az élő Istennel.

Aki műveltséget akar adni „rendeltetés”, azaz keresztyénység nélkül, az élesre fent kést ad a gyermek kezébe, és nem tanítja meg arra, hogyan bánják vele. Aki magyarságot akar adni „rendeltetés”, azaz keresztyénység nélkül, az tűz mellé viszi a gyermeket anélkül, hogy figyelmeztetné a tűz veszélyére.

Rendeltetésünk helyes ismeretére egyedül Krisztus tanít meg.

Kálvin kátéja így kezdődik: „Mi az emberi élet fő célja? Az, hogy Istent, teremtőjét, megismerje és dicsőítse!”

A magyar nő keresztyéni, tehát isteni rendeltetés — szembekiáltjuk ezt korunknak minden hazug és tisztátalan áramlatával, szembe az uralkodó szexuális pánikkal is —! a magyar nő, mint a nő általában, keresztyéni rendeltetés — amelyet ebben az iskolában 100 év óta tanítunk és mindig tanítani is fogunk — másban nem láthatja és nem töltheti be, mint csak abban, hogy Isten szíve szerint való hitves és anya kíván lenni. És ha valaki azt feleli erre, hogy a mai társadalom berendezkedése ezt nem teszi lehetővé, mi szembekiáltjuk, hogy a mai társadalom berendezkedését éppen ezért tartjuk antikrisztusinak és sötétségnek, és hogy amíg bennünk a keresztyén léleknek egyetlen szikrája él, ez ellen szakadatlanul fogunk küzdeni. Ha nem tehetjük is máról-holnapra lehetővé minden magyar leány számára a hitvestársi és anyai hivatás betöltését, addig is azon munkálkodunk, hogy még az a „kereső” nő is legalább hitvestársi és anyai *lelket*, az áldozatos szolgálat gyöngéd lelkét vigye be a magyar társadalomba.

Kedves közönség és szeretett gyermekeim! Halottatok említeni az Igazgató úr beszédében a két áldott név mellett a harmadikat: Lorántffy Zsuzsánát is. Lorántffy Zsuzsánna a magyar anya és hitvestárs mintaképe volt. De mi őt nem azért magasztaljuk nektek, mintha ezzel csak a fakanalat meg a bölcsőt kívánnók nektek ajánlgatni. Hanem azért, mert az Ő alakja a magyar irodalom egyik fényessége is, hiszen az első magyar nőíró, akitől nyomtatott könyv jelent meg, továbbá, mert számot tesz nagyon súlyosan a magyar egyházi, politikai és gazdaságtörténetben — és *emellett* maradéktalanul hitvestárs és anya, aki igazán tudta, mi a nőnek isteni rendeltetése. „Rendeltetésünk helyes esmérére” nélkül olyanok vagyunk, mint a hajó a viharban iránytű nélkül, de ha iránytű van a hajón, akkor a legnagyobb viharban sem félünk, s a legnagyobb veszedelemben is hazatalálunk.

Az Isten áldjon meg benneteket!

D. Dr. Révész Imre.

A Dóczy-intézet multja és jövője.

(Dr. Papp Ferenc ünnepi beszéde.)

*Főtiszteletű Püspök Úr!
Mélyen tisztelt Közönség!
Kedves Tanítványaink!*

Dóczy-intézetünk e záróünnepélyén mély tisztelettel üdvözlöm a főtiszteletű Püspök urat, intézetünk hatóságait, kedves vendégeinket, szeretettel tanítványainkat, ezek között is különösebb meleg-séggel intézetünk volt tanítványait, azokat is, akik jelen vannak, azokat is, akik nincsenek, nem lehetnek jelen, de lélekben bizonyára velünk vannak e nevezetes iskolai év záróünnepélyén.

A magyar iskola ezévi záróünnepélye kimagaslik

a szokásos záróünnepélyek sorából, aminthogy az 1938—39. iskolai év is sok-sok drága ajándékával kimagaslik az utolsó 20 esztendő szomorú egymásutánjából: az Úr drága esztendeje ez.

Az elmúlt év kétszer is megérezte veletek, Kedves Növendékek, amit a könyv lapjai olyan igazán, életté tenni nem tudnak: a történelem beleszólását egyéni, nemzeti létünkbe, a végzett szárnyának suhogását és mindezeket túl, mindezek fölött a gondviselő Isten kegyelmének bizonyosságát. Még jól emlékeztek, jól emlékezünk azokra a könnyes, először aggodalomtól, majd örömtől könnyes napokra, amikor az elszakított országrészek egy-egy darabja ismét

hozzáforrt a csonka törzshöz. A tiszta örömmel, az igazság legyőzhetetlenségének meggyőző bizonyosságai voltak e napok. Legyetek érte hálásak, rájuk érdemek.

Úgy érezzük, az 1938—39. évvel nemzetünk életében egy új korszak kezdődik, ezért ez iskolai évnek, így ez iskolai ünnepélynak is nemzeti szempontból különösebb értelme van.

Intézetünk záróünnepélyének — minden magyar iskola ezévi záróünnepélyének nemzeti szempontból e különösebb jelentősége mellett — egy egészen sajátos jelentősége is van. A mi iskolánk ebben az iskolai évben töltötte be fennállásának századik esztendejét.

Száz esztendő egy intézmény, egy iskola életében nem nagy idő. Íme a mi édes bátyánk, a debreceni Kollégium ebben az esztendőben ünnepelte fennállásának négyszázadik esztendejét, másik két testvérünk: a sárospataki és a pápai kollégium pedig az 1931. évben, az utóbbi két kollégium országos, sőt mondhatjuk világra szóló ünnepek keretében.

A magyar református nevelés, általában az intézményszerű nevelés ilyen fényes multra nem tekinthet vissza, kifejlődése, nagykorúvá létele a XIX. században történt. Így a mi száz esztendőnk a magyar nevelés történetében igen is nagy idő, mellő arra, hogy a százados évfordulón megálljunk és visszatekintsünk a múltba. Megálljunk e magaslapon, gyönyörködjünk a kilátásban, a megtett út felemelő szépségeiben, egyszersmind erőt gyűjtsünk az elődök példáján, keressük a tanulságot, amelyre most bennünket a száz esztendő tanít, mind magunkat, mind utódainkat elköltelez.

Amikor a múltévi munkát befejeztük és a róla szóló Értesítőt közzétettük, meghívást intéztünk egyházi, világi hatóságainkhoz, volt tanítványainkhoz, iskolánk jóakaróihoz, barátaihoz, hogy a következő, vagyis a mostani év ünnepélyes befejezésén jelenjenek meg és velünk együtt örüljenek az ezévi 100 esztendővel harminc növendékkel meginduló, ma a legnagyobb magyar református leánynevelőintézet fejlődésének. Mi is országos ünnepségre gondoltunk. E jó szándékunkról azonban le kellett mondanunk, hiszen a debreceni Kollégium is ez év történelmi eseményei miatt házi ünnepség keretében ünnepelte a maga négyszáz esztendejét, hivalkodás lett volna részünkről, ha a mi ünnepegyünk országos méreteket öltött volna.

Leánynevelőintézetünk alapítása történelmünk egyik legszebb korszakában, a reformkorban történt, a nagy szellemi megmozdulások e nagyszerű korszakában, amikor lázasan élt a szívekben az alkotás, a teremtés nemes szándéka. A debreceni református egyház előjárósága 1830 május 31-én a következő határozatot hozta: „...városunk kebelében is más pillérozott városok példájára egy olyan leánynevelőintézet állíttassék fel, ahol a nevéndék és alsóbb iskolákat végzett leánygyermek a rendes asszonyi munkákon kívül muzsikát, rajzot, táncot, s némely más nemükhöz alkalmaztatott, a társaságos életre szükséges tudományokat is tanuljanak...” E határozat azonban csak 1838-ban, egyéves továbbképző intézet formájában váltak valóra.

Intézetünk első szervezetében csak 4 évig működött. Az intézet szervezésével és vezetésével megbízott pedagógus: Steinaecker Gusztáv (1842-ben)

eltávozott Debrecenből, helyét a konzisztórium nem töltötte be, mert az intézet rendjével, szervezetével, nevelési eredményével nem volt megegyezve. Steinaecker iskolája ugyanis a német nyelv tanulását tartotta legfőbb, szinte egyetlen céljának, minden más tanulni és tudnivalót e célnak rendelt alá. A konzisztórium olyan felsőbb leányiskolává kívánja leánynevelőintézetét átalakítani, „ahol a növendékeknek a mindennapi életre szükséges tudományok magyar nyelven taníttassanak; ahol a tanítással egybekötendő nevelés nem a divat külső formájának utánzásában, hanem a szívnek és az értelemnek a leány-növendékek hivatásához alkalmazott kiképzésében határozatlik, ahol a növendékek a valóságos, nem pedig a felületes műveltség kútfejeit teszik magukévá” — mondja a határozat. — Ez a leánynevelőintézet a közbejött nagy történelmi események miatt csak 1859-ben nyílt meg özv. Valkó Károlyné Kloyber Mária igazgató vezetése alatt.

Mind az 1838, mind az 1859-ben megnyílt leánynevelőintézet alsóbb iskolára épült továbbképzőintézet volt. Az előbbi egyévfolyamú, az utóbbi kétévfolyamú. Az egyévfolyamú intézet csak német nyelvet és kézimunkát tanított, a kétévfolyamú, az 1859-ben megnyílt intézet a német nyelven és kézimunkán kívül vallást, magyar nyelvtant, „nőtant” (háztartástant), magyar- és világtörténelmet, földrajzot, természetrajzot, francia nyelvet, szépirást, rajzot, zongorát tehát általános műveltséget akart adni.

Leánynevelőintézetünk ebben a formájában élt 1874-ig. Ebben az esztendőben hívja meg debreceni református anyaszentegyházunk az iskola igazgatójává Dóczy Gedeont. Vele az iskolának új időszaka kezdődik. Ekkor lesz az intézet nyolcévfolyamú: négyosztályú elemi iskola és magasabb műveltséget nyújtó négyosztályú felső leányiskola. 1882-ben a nyolc osztály mellé varrőiskolát szerveznek, a 90-es években pedig „női kereskedelmi iskolát” állítanak fel. Mindkettő rövid életű volt.

1899—1900-ban új tagozattal: tanítónőképzőintézettel gyarapodik leányintézetünk. Szervezetében azonban nem különálló ez az új iskola, tanári testülete, felszerelése is közös a felsőbb leányiskolával. A felsőbb leányiskola és a tanítónőképzőintézet 1908-ban válik külön, Dóczy Gedeon igazgató nyugalombavonulásával. A tanítónőképzőintézet élére Nagy Gyula református lelkész állítja az intézet igazgatótanácsa, a felsőbb leányiskola élére pedig Kóncz Aurélné Karácson Ottiliát. Kormányzása alatt leánynevelőintézetünk szervezetében, szellemében, népességében kiépül, hazánk egyik legnagyobb és legnépszerűbb nevelőintézetévé lesz.

Az 1913—14. tanévben szervezi a debreceni református egyház, a tiszántúli egyházkerület és Debrecen város támogatásával a felsőbb leányiskola négy osztálya fölé a leánygimnáziumot. Ez új iskolafaj mellett a régi felsőbb leányiskola V—VI. osztályai elnéptelenednek és 1917-ben meg is szűnnek. A régi felsőbb leányiskolából nyolcosztályú leányközéppiskola lesz.

Iskolafenntartó egyházunk az elemi iskola, a leányközéppiskola és a tanítónőképzőintézet tagozatai mellé 1916-ban megszervezte a polgári leányiskolát, e tagozatunk ma 10 osztállyal működik.

Intézetünk legfrissebb hajtása a polgári leány-

iskolával kapcsolatban 1937-ben szervezett továbbképzőiskola, amely elsősorban jó gazdaasszonyokat kíván nevelni.

Dóczy-intézetünk ma öt tagozatból áll: hatanerős elemi iskola, növendékeinek létszáma 231; polgári leányiskola és továbbképző, létszáma 493; tanítónőképzőintézet két gyakorlóiskolával, létszáma 262; leánygimnázium, létszáma 546. Dóczy-intézetünk növendékeinek száma az 1938—39. iskolai évben: 1535.

Íme a mustármag hatalmas fává terebesedett. Száz esztendővel ezelőtt harmincas létszámmal nyílt meg ez intézet, ma több mint másfélezer növendéksereg sorakozott itt fel. De ezrek és ezrek sorakoznak itt fel ma láthatatlanul: jönnek a családi tűzhely dolgoskezü, fáradhatatlan asszonyai, messze kis faluk

fehérfalú iskoláiban őrállóként vigyázó, nemzeti műveltségünk kincseit osztogató tanítónők, jönnek az élet mindenféle munkamezejéről, a tudomány, az ipari műhelyéből, jönnek a rónákról, jönnek Erdély bércei közül, a Felvidék, a Dunántúl kies tájairól. Talán gondterhelten, talán megroskadva, de itt mind hazaérkezett. Hány ilyen átvonuló nemzedéket láttak már és látnak még a régi és új falak. Az élet folytonossága lüktet itt körülöttünk. Ilyen pillanatban, az emlékezés nagy pillanatában különösen világos lesz a munka értelme: száz meg százfelé indulnak innen életutak, innen viszik az útrakelők ugyanannak a tűznek a lángjait, viszik ugyanazokat a hatásokokat, ugyanazt a szellemet és adják tovább a lángot, mint érzületet, mint akaratot a fiaknak és leányoknak: új generációknak. (Vége következik.)

A Kollégium 400 éves jubileuma alkalmából létesített alkotások.

A Kollégium jubileuma alkalmából az állam, az egyházkerület, a debreceni református egyház és Debrecen városa 1.600.000 P-t szavazott meg tíz évre elosztva egyházi intézmények és alkotások, a kollégiumi Nagykönyvtár, a theologus internátus és gimnázium céljaira.

Ezen alkotások közül a már elkészült Diakonissza-székházra 361.000 P jutott, a már tető alatt lévő egyetemi templomra 508.875 P. Az évenként kiutalt összegek 1941 közepéig az egyetemi templomra vannak lekötve. A theologiai internátusra 1941—42. években 177.000 P, a gimnáziumi internátusra 1942—44. években 221.250 P jutna, végül a református Múzeumra 1945—46-ban kerülne a sor 265.500 P költséggel.

Az egyházkerülethez azonban kölcsönajánlat érkezett, amelynek segítségével a hátralévő alkotások előbb is megvalósulhatnak.

Ezért időszerű ezek tervezéséről és elhelyezéséről szólni.

A jelenlegi tervezetek szerint a theologiai internátus a Kollégium hátsó udvarán a Rothermeretű felőli részen épülne, a Múzeum ugyanazon az udvaron a Baltazár Dezső-utcai részen. A gimnáziumi internátus a Kálvin-tér 11. szám alatti ház udvarában, a gimnázium mellett, úgyhogy kertnek és udvarnak semmi sem maradna.

Mikor ilyen évszázadokra szóló alkotásokról van szó, azt hiszem, mindent meg kell fontolni és mindenkinek teljes jóakarattal a lehető legjobbnak látott megoldást kell kiválasztani. Azért szabad legyen egy már kb. egy évvel ezelőtt az intézőtanács által a Kollégium fejlesztésére kiküldött bizottság tagjaihoz megküldött tervemet ismertetni.

A Kollégium hátsó udvarának mindkét oldalon való beépítése ellen már a kollégiumi tanárok sokszor szót emeltek. A Kollégium elvesztette a Fűvészkertet, ahol az ifjak tanulni szoktak, maradt a két udvar, az első tornaórákra és játszótérre alkalmas, a hátsó udvar most alig ad helyet a fűtéshez szükséges faak elhelyezésekor már játszótérnek is; ha a központi fűtés valaha megvalósulna, oda befásítást tervezetünk. A beépítés után azonban alig maradna

hely, az épületek elfognák a szélen lévő tantermek ablakai elől a fényt s a disztermi északi front szép építészeti kiképzését is tönkre teennék.

A gimnáziumi internátus, amelyet jelenlegi formájában a felügyelet már kb. tíz év óta, mint az egyházkerület legrövidebb bontakást emlegeti, semmit sem nyerne az előbb említett udvar közepén, ahol jobbról-balról alig néhány méter maradna térnek, nagyon kicsit lenne különb a mainál és nem lenne méltó a kerület első, nagymúltú iskolájához. Gondoljunk csak a sárospataki internátusok gyönyörű parkban való nagyszerű elhelyezésére.

Ezen akar segíteni az alább közölt tervem.

A református gimnázium mellett a Kálvin-téren, a Csokonai-szobor mögött két telek a Kollégiumé, két telek az egyházé. Ezek területe 1690-48 négyszögöl s a szabályozási vonal miatt levágandó rész levonása után is kb. 1400 □-öl marad. Ezen a telken gyönyörű épülettömböt lehetne emelni, megvalósulna a Kálvin-ház, a legszebb helyen. A Nagytemplom, a Kollégium, a gimnázium s az egyházi bérpalota gyönyörű négyszögű teret zárna be, amelynek egyik oldalán ott áll a Baltazár—Amerikai-alap háromemeletes háza is. Ide kellene kivinni a gimnáziumi internátust, a református tanárképzőt, amelynek mai elhelyezése úgyis ideiglenesnek volt tervezve (lásd egyházkerületi jegyzőkönyv 239—1917—192. lap és 116—1924. (I. 71. lap) számait), oda lehetne építeni a református múzeumhoz tervezett nagy előadótermet is, akkor a theologus ifjúságnak külön internátus nem kell, mert a theologusok elhelyezhetők lennének az egyetemi internátusban. Az internátusban ugyanis kb. 160 hely van, amelyből 75 helyet ma is theologusok foglalnak el; ha a tanárképző kimeene onnan, akkor a könyvtárszobák is felszabadulnának s kb. 38 hely ürülne, tehát 110 theologus már elhelyezést nyerhetne, Borsos József ny. városi műszaki tanácsos szerint a mai egyetemi internátus közepére rá lehetne még építeni 50—60.000 pengő költséggel harmadik emeletet s akkor a 120—130-ra tehető theologusok elkülönítve is mind elhelyezhetők volnának. Így a Kollégium a már meglévő szép, modernül berendezett épületét adná át a theologiai internátusnak s akkor a 177.000 P-ből

a többi alkotásokra 110—120,000 P lenne fordítható. Ily módon rendelkezésre állana a gimnáziumi internátusra szánt 221,250 P és mivel a kollégiumi második emelet egy része kikürülne, ott volna elhelyezhető a református múzeum, s akkor 265,500 P nagyrésze felszabadulna, hozzávéve a theologus internátusra szánt 177,000 P-ből 110—120,000 P, összesen kb. 600,000 P, hozzáadva a Kálvin-házra eddig összegyűlt kb. 50,000 P-t, kb. 650,000 P állana rendelkezésre, de egy kis további áldozattal ki lehetne vinni a tanítóképző-akadémiát is, amelyre úgysis kell újabb áldozatot hozni.

Ez a megoldás azért is jó lenne, hogy a mostani Kollégium udvarát nem építenék jobban be, nem lenne a kaszárnyarendszer tovább fejlesztve, légvédelmi szempontból is jobb lenne decentralizálni az épületet, a mai hátsó udvar befásítható volna a központi fűtés bevezetése után, amikor a tüzelőfa felraktározására nem kellene annyi hely.

Igy a Kollégiumban maradna hely a Nagykönyvtár fejlődésére, a liceumra és a tanítóképző-internátusára, a polgári iskolának és a levéltárnak fejlődésére. Vagy ha a tanítóképző-akadémia bent maradna, akkor ki lehetne vinni az egyházkerületi levéltárat, amely az 1938. évi egyházkerületi közgyűlésen jelentette be, hogy nincs elég helye. Ha ezeket a szép nagy telken felépítenénk, még mindig maradna kertnek is elég terület. Mezőtúr a két internátus nagy telkéhez éppen a múlt évben vásárolt egy nagyobb telket, úgyhogy most teniszpályákat és játszótérrel is tud létesíteni kb. másfélholdas telkén.

Megemlítem még, hogy városfejlesztési szempontból is sokat jelentene a református gimnázium mellett a Csokonai-szobor hátamögött egy hatalmas, szép két-három emeletes épület.

Az egyes alkotásokra felvett összegekhez filényi pontossággal nem lehet ragaszkodni. Hiszen már ezek az összegek is változtak az eredetileg kért 2.400,000 P lecsökkentése miatt. Erre gondolt a vezetőség is abban a szerződés-tervben, amely akkor készült, amikor a mai hozzájárulási összegeket végleg megállapították. Ez a pont a következőképpen szól: „Szerződő felek megegyeznek abban, hogy ha valamelyik létesítmény megvalósulása után az arra előirányzott költségből megtakarítás áll elő — a Végrehajtó Bizottság azt egy másik — a szerződés szerint megvalósítandó létesítmény építési költségeire fordíthatja.”

Hogy az összegek ilyen módon való megállapításához az állam nem fog ragaszkodni, mutatja az, hogy az állam a Diakonissza-házra semmit sem adott, csak abba egyezett bele, hogy az ő évi 100,000 P-jét kölcsön vehesse a másik 3 szerződő fél, de az erre kölcsön vett összeget későbbi években vissza kell adni.

A fent jelzett tervek alapján minden cél kielégítést nyerne és pedig szerintem alkalmasabb módon, mint az eddigi tervezetek alapján.

Szóba jöhet még a négy ház mai évi jövedelmének (kb. 5000 P-nek) elvesztése. Erre Borsos József ny. műszaki tanácsos úrtól nyert gondolatot közlöm, hogy az így tervezett Kálvin-ház utcai földszintjén lehet olyan üzletkeket elhelyezni, amelyekből az internátus céljaira szolgáló udvarra kijárás sem lenne s amelyek bérjövödelme fedezné a házbérjövödelm elvesztését.

A Kollégium intézőtanácsában megállapítást nyert, hogy a Kollégium háztartásában az volt a baj, hogy eddig az egyes intézmények igényeit nem egyeztették össze és éppen ezért küldték ki a fentebb említett bizottságot. Most a Kollégium fejlesztése erősen időszerű, a gimnázium tornaterme, a tanítóképző akadémiává fejlesztése s az utóbbi napokban felmerült kereskedelmi tagozat, mind olyan kérdések, amelyek csak a többiekkel összhangban oldhatók meg, tehát a gimnáziumi, theologiai internátussal és múzeummal. Ezek közül tehát egyiket sem szabad most kiszakítani és külön megvalósítani.

Ez az egyetlen célja ennek a cikknek, hogy a felmerülő kérdéseket az arra illetékes tényezők fontolják meg, egyeztessék össze s a legjobb megoldást elfogadva, döntsenek a kérdéstről.

Jakucs István.

HIREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

Dr. Révész Imre püspök egyházlátogatása Hajdúböszörményben. Emlékeiben feledhetetlen, áldásokban nagyon gazdag két ünnepnapja lett június 17. és 18-a a hajdúböszörményi református anyaszent-egyháznak, amikor is Dr. Révész Imre püspökünk, Bászó István alispán, egyházmegyei gondnok és Dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsos, egyházkerületi középiskolai felügyelő kíséretében püspöki minőségében első ízben látogatta meg az egyházközséget. Ez a püspöki látogatás — az eddigi szokástól eltérően — a legnagyobb egyszerűségben folyt le. A Kálvineum előtt Dr. Szálkay Antal polgármester, Dr. Széll Gábor főgondnok, Bartha László esperes, Szolnoky Gerzson, Bakóczy Endre, Kiss József lelkészek, Rácz Jenő gimnáziumi, Köblös Samu kálvineumi igazgatók fogadták, akikkel rövid előzetes értekezlet tartott; 9 órakor pedig már a gimnázium VII., majd a II. osztályának évvégi összefoglalóját hallgatta meg. Tíz órakor a 43 tagból álló református tan-testület összejövetelére ment, ahol helyi vonatkozású kérdések felvetése után a Püspök úr intézett a tan-testülethez a tanítói tiszt nagy fontosságát feltáró mélyhatású beszédet. A következő órában már a református polgári leányiskola igazgatótanácsának és tanárikarának együttes ülésén vett részt. Megtekinti a tantermeket s személyesen győződik meg róla, hogy a hosszú évek óta húzódó új polgári leányiskola építésének kérdése most már elodázhatatlan. H. Fekete Péter igazgató és Dr. Papp Ferenc idevonatkozó ismertetése után, a jelenlevő Szálkay Antal polgármesternek az előbb elmondottakra tett megjegyzéseinek tudomásulvétele után kéri a polgármestert, hogy tőle telhetően tegyen meg mindent, hogy ez iskola mielőbb felépüljön, mert ez ügyet most már szem előtt fogja tartani s néha be fog kiáltani

Böszörménybe: Hogy áll a polgári iskola ügye? Délután 4 órakor már a környékbéli és helybéli lelkészekkel folytat bősőséges tanácskozást. Meghallgatja a panaszokat, de legszívesebben a lelki élet fejlődéséről szóló kedvező jelentéseket. Egy ilyen túlszűfolt program nap estéjén még arra is szakít időt, hogy a Kálvineum növendékeinek évzáró ahitatán beszéljen a diákokhoz.

A püspöki látogatás kiemelkedő pontja a másnapi, vasárnapi igehirdetés volt a Boeskey-téri templomban 9 órakor, ahol Püspök úr hirdette az Ige II. Kir. VI. 8—23. versei alapján. Istentisztelet után presbitéri gyűlés volt, amelyen Szolnoky Gerson lelkészelnök üdvözlő szavai után boldogan emlékezett meg arról, hogy nagyatyja: Révész Imre, volt debreceni lelképásztor, valamikor a hajdúböszörményi gimnáziumnak volt a növendéke. Vallo-mást tett arról, hogy mostani örhelyén mily sok terhet és súlyos felelősséget hordoz, de ezt a felelősséget — kisebb mértékben — érezniük kell a presbitereknek is, akiknek az anyaszentegyház látható oszlopainak kell lenniük. Szegekkel kivert örhelyre állítatunk s ott kell megállanunk. Az az egyház, amelynek igazi presbiterei vannak, az legyőzhetetlen. A világi elemeknek egyházi munkába való állítása nagy erősségünk volt a múltban s ma már a róm. kath. egyház is felismerte ennek óriási jelentőségét s valóságos esatatorba állította a világi elemet, úgy, hogy református egyházunknak nagyon is kell vigyázni, hogy, ahol többség volt, kisebbség ne legyen s ahol kisebbség volt, el ne olvadjon.

Presbitéri gyűlés után a KIE-otthonba látogatott el, ahol Szabó Gyula vallásoktató-lelkész, KIE-elnök üdvözölte. Mindenkit meglepett, hogy Püspök uránk mennyire ismeri a böszörményi KIE történetét megalakulásától kezdve. Az otthon helyiségeknek megtekintésekor örömmel szemlélt meg minden olyan KIE-vagyont, amit az egyesület saját áldozathozatala árán szerzett be. A fiúkkal hosszasan, atyailag elbeszélgetett, lelkükre kötve a tiszta életet és a napenkénti bibliaolvasást.

A Kálvineum megtekintése után a gimnázium igazgatótanácsának és tanári karának gyűlésén vett részt: este pedig, kétnapi szakadatlan szolgálat után hazautazott Debrecenbe.

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

A szegedi református egyház hatodik esztendeje végzi a gyermeknyaraltatás áldott és fontos munkáját. Első ízben negyven gyermeket láttak el, ezen a nyáron mintegy száz gyermek nyaraltatására számíthatnak. A gyermekek nyaraltatása diakonisszatestvérek vezetése mellett Sándorfalván történik. Az idén június 19-én indult az első csoport gyermek. A nyaraltatási akció bevezetésekképpen kétnapos csendes napot tartottak a szegediek, így kérték Isten áldását a munkára.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A debreceni református egyház presbitériuma jún. 15-én gyűlést tartott. Dr. Juhász Nagy Sándor főjegyző jelentette, hogy a Kálvin-házra néhai özv. Gaál Ferencné szül. Ványay Papp Gizella 5000 P-t hagyományozott. Örömmel vette tudomásul a presbitérium,

hogy az országos vásárokat január 1-től nem tartják vasárnap. A Mester-utcai gyülekezet segédlelkészét, Kiss Antal Jenőt konventi lelkésznek nevezték ki s helyébe Peleskey Károlyt rendelte ki a presbitérium. Tárgyalta a gyűlés az egyház kárára reverzálist adott egyháztagnak elleni fegyelmi eljárások megindításának az ügyét is s az úrasztalától való eltillást mondják ki a vétkes egyháztagnokkal szemben. A presbitérium kilenc tanítói állás betöltésének engedélyezését kéri a minisztériumtól. Szóvá tette még főjegyző, hogy kérelem érkezett, hogy az István-út és a Széchenyi-út találkozásánál építsenek templomot. A kérés fedezetlenség miatt nem teljesíthető. Ez a határozat az egyháztagnak nagy szomorúságot, a szekták ügyének pedig újabb lendületet jelentett...

A Debreceni Református Egyházmegye Lelkészegyesülete közgyűlése Monostorpályiban. A Debreceni Református Egyházmegye Lelkészegyesülete évi rendes közgyűlését Dr. Szász Imre esperes elnöklete alatt június 19-én tartotta Monostorpályiban. A közgyűlésen részvett úgyszólván az egyházmegye valamennyi lelképásztora, ott voltak a lelkészek feleségei is. A közgyűlés előtt istentisztelet volt, melyet Csontos Jenő hencidai lelképásztor végzett. A közgyűlést Dr. Szász Imre esperes Csonkás szőlőjében a szabadban folyt le. Dr. Sz. Kun Béla gondnok javaslatára kimondotta a közgyűlés, hogy javasolja az egész lelkészválasztási törvény megváltoztatását és újnak a megalkotását. Komoly értékű előadást tartott Geleji Katona Istvánról Dr. Hegyaljai Kiss Géza debreceni Árpád-téri lelképásztor. A közgyűlést Uray Sándor egyházkerületi főjegyző imája zárta be.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A hevesnagykunsági egyházmegye Szolnokon tartotta tavaszi közgyűlését, Gaál István esperes és Dr. Rác Albert világi tanácsbíró elnöklete alatt. Öszinte részvételt vette tudomásul a közgyűlés, hogy érdemekben gazdag egyházmegyei gondnokunk, Dr. Kuszka István betegsége miatt nem vezetheti tanácskozásainkat. Táviratban köszöntöttük, kívánva neki mielőbbi teljes felgyógyulást. A kimerítő esperesi jelentésből feltárult előttünk egyházmegyénk minden problémája, amelyeknek éppen legkínosabbjait sikerült esperesünk fáradhatatlan buzgóságának s körültekintő bölcsességének elintéznie. Megelégedéssel vette tudomásul a közgyűlés, hogy egyházmegyénkben a közegeházi tartozások egyre apadnak. S azt is, hogy ahol a szeretet szava nem használ, ott az elnökség a legerélyesebb kézzel nyúl majd bele a dolgok intézésébe. Felemelte szavát a közgyűlés a kultuszminisztérium több, egyoldalú intézkedése ellen. Letárgyalta az egyes egyházakat érintő ügyeket, majd délután két tanácsban több fegyelmi és közigazgatási ügy került eldöntésre, a késő esti órákig tartó bírósági ülésekben.

A mezőtúri református gimnázium ifjúsága májusban szép vallásos ünnepélyt rendezett. A begyűlt adományokból 75 P-vel a debreceni Kollégium ifjúsága által kezdeményezett telepítési akciót, 75 P-vel az Országos Református Szeretetszövetség, 25 P-vel a Magyar Út című hetilapot támogat-ták. A sikerült ünnepélyen Pap Béla váci református lelkész tartott előadást.

BIHAR-ÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

Kokadon a Leányegyesületet még 1938 telén megalakította Jakab Lajos, a gyülekezet lelkipásztora. Azon a télen hetenként egy este, az elmúlt tél folyamán hetenként két este gyülekeztek össze, az egyik iskola termében a felnőtt leányok kézimunkára, hol a lelkész vezetése mellett minden alkalommal éneklés, imádkozás és szentírásmagyarázat volt. Feltűnő érdeklődést keltett a bibliai női alakjainak egyenkénti bemutatása. Most pedig 1939 június 11-én jólsikerült műkedvelő előadást rendeztek az egyesület tagjai, utána szeretetvendégség volt. A tiszta jóvedelem egy „Maxim”-lámpa beszerzésére fordított. (*Jakab Melinda.*)

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

Egyházmegyei presbitéri konferencia Fehérgyarmaton. Május 14-én tartotta a szatmári református egyházmegye második presbitéri konferenciáját Fehérgyarmaton. *Dr. Ferenczy Károly* egyházkerületi missziói lelkész igehirdetése után *Dr. Gaál Endre* egyházmegyei gondnok nyitotta meg az értekezletet, amelynek kiemelkedő előadását *Görömbey Péter* nagykálói lelkész tartotta lelkes és lelkesítő szavakkal szölván arról, miként őrizte meg a szatmári nép óriási kísértés és elnyomás közepette magyarságát és kálvínistását.

Szabó Antal kocsordi, *Szabó Károly* fehérgyarmati presbiterek bizonyoságtévése, *Orosz Árpád* csengeri segédlelkész magánéneke után *Sipos Károly* egyházmegyei előadó a presbiterek missziói kötelességeiről beszélt, majd *Szabó Tibor* fehérgyarmati lelkész imádságával és *Dr. Gaál Endre* zárószavaival véget ért a tanulságos és eszméltető hatású konferencia.

Körzeti presbitéri konferencia Szamosangyaloson. A szatmári református egyházmegye csengeri belmissziói köre május 30-án áldozhatóságú konferenciát rendezett Szamosangyaloson *Bakó Péter* szamosújlaki lelkész és *Madarassy Árpád* szamosangyalosi főgondnok elnökelete alatt.

Hadady István szamosbecsi lelkész igehirdetése készítette elő a lelkeket a nap gazdag gyümölcseinek befogadására.

A vendéglátó gyülekezet multját és lendületesen fejlődő jelenét *Nemes Imre* helybeli lelkész ismertette. *Medgyesi Ferenc* csengeri presbiter arról tartott felolvasást, mit tehet a presbiter mint községi előjáró egyháza érdekében? *Buda Károly* csengersimai lelkész a presbiter és a Biblia c. alatt értekezett. *Páló Elemér*, *Sárközi István*, *Csiszár Árpád*, *Kösa Zsigmond* és *Sipos Károly* lelkészek szolgálata is gazdagította az értekezlet műsorát.

I R O D A L O M

A felekezeti tanítónőképzők felekezeti jellege. Az 1927/28—1936/37. évi iskolai Értesítők alapján írta: *Illyés Endre* Dr. tanítónőképzőintézet tanár. Városi nyomda, Debrecen. 1939—685. Ára 3 pengő.

A felekezeti jelleg kidomborításának a kérdése a felekezeti képzőkben elsőrendű, különösen azon körülmény által is indokolt kérdés, mivel hazánkban az elemi oktatás célját szolgáló iskolák túlnyomóan az egyházak kezében vannak. Ezekben az egyházi isko-

lákban a hitbéli meggyőződésre, a keresztyén vallás-erköletesi életre való nevelést megnyugvással csak a felekezeti képzőkből kikerült tantervekre lehet bízni. A világháború s az azt követő forradalmak fényesen beigazolták a felekezeti oktatás szükségességét. Szerző a felekezeti tanítónőképzőkben folyó oktatást és nevelést igyekszik megvilágítani s arra a kérdésre adni feleletet, hogy miképpen őrizzük meg a felekezeti jellegét a felekezeti tanítónőképzőkben. *Dr. Illyés Endre* neve már nagyon is ismert a protestáns tanügyi irodalom mezéjén, több mélyen szántó munkájával. Az előttünk fekvő, 107 oldalra terjedő munkája a következő fejezetekből áll: I. Bevezetés. II. Anyag és módszer. III. A róm. kath. tanítónőképzők felekezeti jellege. IV. A református tanítónőképzők felekezeti jellege. V. A szarvasi evangélikus tanítónőképző felekezeti jellege. VI. A miskolci izr. hitközség tanítónőképzőintézetének felekezeti jellege. VII. Befejezés. Szerző a nevezett intézetek tíz év alatt kiadott Értesítőinek hangyszorgalommal történt átvizsgálásából állapítja meg azokat az eszközöket és módokat, amelyeket használnak az egyes egyházak a tanítónőképzőkben a felekezeti öntudat erősítésére. E tekintetben legtöbb eszköz áll a róm. kath. tanítónőképzőintézetek rendelkezésére. Ezen okból, de meg azért, hogy míg a katolikus egyháznak 26, a reformátusnak 4, az evangélikusnak 1, a zsidónak 1 tanítónőképzője van — szerző munkájának több mint felében a katolikus tanítónőképzőkkel foglalkozik s végül megállapítja: „Isten, Krisztus, eucharisza, Szűz Mária, egyház, az egyháznak engedelmesség, az egyház vezetőire való feltétlen rábízása az életnek, a szentségekkel élés érdemszerző, jócselekedetek gyakorlása, a tanítói hivatásban, az egyház tanítói munkájának vállalása; imé, ezek a római katolikus tanítónőképző felekezeti szempontból leglényesebb gondolatai. S ezen intézetek e gondolatokat komolyan, határozottsággal, megalkuvás nélküli hűséggel hordozták” (57. l.). Sajnos, hogy e munka szűkre szabható ismertetésének keretében nem foglalkozhatunk külön a katolikus nevelésnek az itt felsorolt elemeivel.

A református tanítónőképzők előkészítik növendékeiket a sajátosan református élet öntudatos el-sajátítására, majdani tovább plántálására (62. l.). A református öntudat megteremtésére és megerősítésére szolgálnak: A Szentírásan alapuló vallásitanítás, vallás-erköletesi, hazafias, a felebarát támogatását célzó szociális nevelés, az egyes gyülekezetekkel való kapcsolat, ifjúsági egyesületek. Ugyanezeket az eszközöket használják az evangélikusok is felekezeti öntudatuk ápolására, míg az izraelita tanítónőképző a faji és az ótestamentumon alapuló vallásos nevelés fellegvára igyekszik lenni.

Dr. Illyés Endre alapos készütséggel, nagy utánjárással, a felekezeti oktatás iránt tanusított mély érdeklődéssel megírt úttörő munkáját melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Bárcsak minél előbb jelennék meg hasonló ismertetés a felekezeti tanítónőképzőintézetekről is.

Dr. Veress István.
Solymosy József: Dal a kis Kollégiumról és más vidámságok. (Szerző sajátja. 1939.)

Az Alma Mater meleg szeretetéről beszél minden mókás sora ennek a kis rimes füzetnek. No meg az örökifjú és mégis immár matuzsálemkorú öreg Kántus vidám eseményeit rögzíti szakaszokba, miket a szerző

maga is átélt, vagy fúrge szeme megfigyelt. Ami más vidámság még a versek között található, a szerző bőkezű humorának bizonyossága. Nemes szándékát azzal is tetézi, hogy a könyv bruttó bevételének 20%-át a 100 éves debreceni Kollégium jubileumi alapítványára, 20%-át pedig a 200 éves kollégiumi Kántus jubileumi alapítványára adja. *ecsetforgató.*

A hazaszeretet oltárán. Írta: *Harsányi Pál* református esperes, a Magyar Országgyűlés Felsőházának tagja. (Gyoma. Hungária-könyvnyomda nyomása. 1939.)

A Psalmus Hungaricus ismertetésénél olvastam valahol, hogy a magyar fájdalom keserű hangját nem lehet másképpen, csak disszonanciával kifejezni. Amikor azonban Isten elé viszi a magyarság minden baját, bánatát és bűnvallását, a kegyelem forrásánál a megbékéles harmóniája fakad. Igaza van a szerzőnek: „A magyar papnak nem lehet szebb s nagyobb hivatása szülőtte földé és népe iránti szerelmében, mint hirdetni, vérré, életté tenni, hogy lesz még unnepe egyszer e világon!” Az Istenben vetett hit megtartó erejét és a hitét megtartó magyarság vigaszt, jövőjét mutatják Harsányi Pál ünnepi beszédei, amelyeket e könyv betűi megörökítenek. Mindegyik beszédnek ez a tanulsága: Isten előtt bűnvallásra kényszerül minden magyar, de ugyanakkor reménységet nyer a kegyelemre szorult nép a Megtartó keresztfjénél. *Kalmár Lajos.*

A Magyar Kultúrszemle új száma. A múlt évben *Magyar Kultúrszemle* címen új, régi hiányt pótoló folyóirat indult meg azzal a céllal, hogy a magyar kultúra fejlődéséről időszakonként beszámoljon. Az érdekes és elgondolással való nélkül egyedülálló folyóirat a havonta megjelenő *összes értékes könyveket, folyóiratokat, napilapokat, továbbá a bemutatásra kerülő színdarabokat és filmet, végül pedig a központi alkotáásokat, a kiállítások anyagát, új épületeket stb.* ismertette. A *Magyar Kultúrszemle* egyes rovatai folytonosan bővültek s a most megjelent új számban már hatalmas anyag keretében domborodik ki a magyar kultúra fejlődésének egész képe. A magyar kultúra szerves fejlődésének képe tisztán és világosan emelkedik ki a rovatokból s a havonként megjelenő *Magyar Kultúrszemle* a magyar kultúra egyes mozzanatait egymással összefüggő, egységes egészbe foglalja. A mindenki érdeklő, nagyértékű folyóirat évi előfizetése ára 1-80 P. Mutatványszámot díjtanul küld: Budapest, IV., Kecksméti-u. 13. félemelet.

K Ü L Ö N F É L É K

Huszonhárom debreceni kollégiumi diák önkéntes munkatáborba indult. Huszonhárom gimnázista indult el a múlt héten, vizsgák után az öreg Kollégium falai közül, hogy két szegény családnak lyukas háztetejét, rogyvano istállóját újjáépítse — a fajtája iránt érzett szeretetből. Az egész ország ismeri már a kollégiumi diákok telepítési mozgalmát. Tudják ma már mindent, hogy ezek a diákok a maguk fillérével elindítottak egy mozgalmat, amellyel szegény tiszántúli családoknak földet adtak és kenyert. Ez a mozgalom ma már megnőtt, de még mindig szegény, mert sokan vannak azok, itt a Tiszántúlon, akiknek föld, ház és kenyér kellene... Most újabb gesztust mutatnak meg ezek a diákok. Az elmúlt esztendőben és ezelőtt egy héttel egy-egy telepes családot küldtek el a Dunántúlra, a számukra megszerzett földre és házba. Amikor a földet s házat megszerették, mindkét esetben éppen csak annyira futotta, hogy annak

megvételét lehetővé tegyék, de hogy azok hiányait kipótolják, a szükséges tatarozást elvégezzék: már nem futotta a pénzesekéből. Így arra határozták magukat, hogy gyűjtést indítanak, az épületeket pedig két kezük munkájával újjáépítik. Így indult neki 23 diák, VII. gimnáziumot végzett gimnázista, egy debreceni kőműves és a cserkész-szakácsból álló debreceni önkéntes munkásapat a Dunántúlra. A csapatot Csorba András, Czuna Ferenc és Sinka Lajos tanárok kísérik el útjukra. Két dunántúli községben végzik el a munkát, amely mintegy két hétig tart. Az elvégzendő munka során a két telepes házat és háztáját teljesen kitarozozzák. A csurgó háztetőket, a megrongált falakat megjavítják. A házakat kimeszelik, istállókat építenek, abból a kis összegyűjtött tőkéből, amelyet itthon összeszedtek. Közben szigorú önfegyelmel élnek táborigazságot és a szeretet munkaadózatát, önmaguk jellemének nevelésére is felhasználják. Útjukról és elhatározásokról a tisztelet hangján szabad megemlékezni, mert ez a 23 diák és kísérő nagylelkű tanáraik valóságos hősei a ma problémáinak...

A gyermekeink megtanulhatják a Heidelbergi Kátét. Dr. Baltazár Dezső szívügye volt a Káté — folytonosan nyomatta — megcsináltatta az 50 filléres kiadást. Ennek segítségével a balatonrendrei gyerekek — V—VI. elemi osztály — meg is tanulta az egészet. Ezt Dr. Baltazár püspök atya személyesen ellenőrizte. „A püspök Atya a látottak és hallottak felett azzal fejezi ki elismerését, hogy ő a köszönetet nem a különböző beszédekben, üdvözlésekben kapta meg, hanem a gyermekek feleletében, amiket mint kimetszett hálát visz magával édes emlékként egész életére. A protestáns világban két szellemi áramlás van, az egyik, amely csak a Bibliát akarja a hívő kezébe adni és ezáltal akarja egyesíteni az összes lelkeket, de ez sohasem valósul meg, a másik a hitvallásos alap, amellyel remélhetjük az erős egyéniségek kialakulását. Egész életében ez volt a meggyőződése és ezt fogja munkálni tovább is.” (Kivonat a balatonrendrei református egyház 1933 június 11-én tartott diszközgyűlésének jegyzőkönyvéből. Jegyezte: Besse Zoltán egyházmegyei főjegyző.) Ennek a látogatásnak lett az eredménye a Káté VI. kiadása. Ennek segítségével zavartalanul meg lehet tanítani a Kátét. Balaton-zamárdin 1938. évben az ott nyaraló gyermekekkel ezt a munkát el is kezdtük és a nyári tanfolyam is igazolta, hogy a Kátét meg lehet tanulni. Ezért felhívjuk azokat a szülőket, akik a Balaton partján akarnak nyaralni, hogy jöjjenek gyermekeikkel Balaton-zamárdira. Ott az ingyenes Káté tanfolyam az idén is működik. Ha csak a gyermekek jöhethetnének maguk, azok ellátásáról, felügyeletéről gondoskodunk. Válaszbélyeggel ellátott minden tudakozásra felel: *Kájel Endre* b.-endrédi református lelkész, nyári cím, ahová a megkereséseket küldeni kell: *Kájel Endre* református lelkész, Balatonzamárdi (Somogy megye).

Lelkipásztorok és az OTBA. Az Egyetemes Konvent és az illetékes minisztérium között folyamatban vannak a tárgyalások a lelkipásztoroknak az Országos Tisztviselői Betegápolási Alapba való felvétele ügyében. Az egyházi főhatóság lépéseket tett aziránt, hogy az OTBA juttatások visszamenőleg az előfordult esetekben ezévi április 1-től legyenek igényelhetők.

Felvétel Diákokthonba. A mezőtúri református gimnázium Diákokthonában még néhány hely van; a gyermekeiket taníttató szülők figyelmébe ajánljuk a minél előbbi jelentkezést. Évi teljes díj 550 P; ellátás ötszöri étkezéssel, mosás, orvosi kezelés. Református lelkészek és tanítók gyermekei 100 P kedvezményben részesülnek. Ezenkívül szegénysorsú, kiváló tanulóknak nagyobb kedvezményt is adunk. Érdeklődőknek tájékoztatót küld Kiss István vezetőtanár.

RÖVID EGYHÁZI HÍREK

— A budapesti reformátusság gazdasági téren is szervezkedni óhajt. Az a célkitűzés, hogy a református családok lehetőség szerint református cégekkel vásároljanak és dolgoztassanak.

— Szenczi Molnár Albert műveiből szemelvények jelennek meg, 320 oldalas könyvben; bűmulatos olvasó lesz az ára: postai portóval 1 pengő 25 fill. Megrendelhető a református egyházmegye gazdasági hivatalában, Budapest, IX., Kálvin-tér 8.

— Farkasfalvi Farkas Géza, a tiszáninneni egyházkerület főgondnoka, mint a magyar református egyház egyik képviselője, a felsőház tagja lett.

— Nagykörösről jelentik, hogy a nemrég elhunyt Dr. Szabó Ambrus egyháztag és felesége, Boeszkár Eszter, a város belterületén lévő házukat a nagykörösi református szeretetmunka céljaira; budapesti bérházak jövedelmének tekintélyes részét szegénysorsú diákok segítésére s a nagykörösi felállítandó református kórház megalapítására, s egy balatonalmádi villájukat református kórházi üdülő céljára hagyományozták.

— A segédlelkész-tüллерmelés miatt a tiszáninneni egyházkerületben mintegy 50 segédlelkész van állás nélkül. Farkas István tiszáninneni püspök körlevélben hívja fel őket, hogy jelentkezzenek a szeptemberben megnyíló új átképző tanfolyamokra és lehetőleg helyezkedjenek el kereskedelmi, ipari vagy egyéb nemzetgazdasági pályákon.

— Az Országos Református Tanár-Egyesület 1939. évi XXXIII. rendes közgyűlését Hajdúnánáson tartja, augusztus hó 25. és 26. napjain.

— Az Országos Református Tanár-Egyesület (ORTE) idei közgyűlését július hó 6-án d. u. 3 órakor tartja Budapesten, a Tanítók Háza dísztermében, Szentkirályi-utca 47/d.

— Bukarestben újabb templomot építenek az ott élő magyar reformátusok. 1937 októberében szerződött a 628. utcában szétszórtan élő kb. 1400 református magyar. Most egy 600 négyzetméteres telket vásároltak templomépítés céljára.

— 12 kecskét vásárolt a kecskeméti református Leánykör és azokat néhány hétre ingyen kiadják egy-egy szegény, gyermekes családnak, hogy így jédezzék annak lejszükségletét. Még a kecskék takarmányozásáról is a Leánykör gondoskodik.

— Heti egy ebédükről mondtak le a budapesti és pestkörnyéki egyházmegyék lelkipásztorai és pallásoktatói a részükre rendezett tanfolyamon, hogy annak árát a telepítési mozgalmat támogassák.

— Komárom négy protestáns lelkésze együtt kereste fel Bartal Iván főispánt és Boriczky alispánt, arra kérve őket, hassanak oda, hogy vásárnap, különösen délelőtt, ne tartsa vissza a templomtól híveiket ünnepély, vagy valamilyen hivatalos ténykedés.

— Baltazár Dezső püspök síremlékére a pályázatok beérkeztek; döntés pár hét alatt várható.

— Kettős ünnepe volt Gelej református népének. Ekkor ünnepelték templomépítésük 200. és nagy szüleitük: Geleji Katona István püspök születésének 350. évfordulóját. Geleji Katona István nevét emléktáblán is megörökítették.

— Elkészült a református-evangelikus egyházak közös bíróságáról szóló szabályrendelet. Vitás kérdések elintézésére a magyarországi református és evangélikus egyházak zsinati úton, azonos szövegű törvénnyel közös bíróságot szerveztek. Most a Protestáns Közös Bizottság kidolgozta a közös bíróság működéséről szóló szabályrendeletet, hogy az új intézmény mihamarább munkájába kezdhesen. (MÉ.)

— A Magyar Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetsége Debreceni Csoportjának vezetősége 1939 június 24—30. Nagyszerén nyári táborozást, alsós fiú és alsós vezető-képző konferenciát rendez. E táborozáson résztvehet minden református alsós fiú és azok az idősebb diákok, akik a jövő évben alsós Kollégiumot vezetnek.

— Németországban a Hitler-ijjúság, hazafias áldozatkészségéből lemondott a dohányzásról. Nagy plakátokon hirdetik, hogy a dohányzás rontja az egészséget és rontja az országot...

— Németországban megszüntették a vasárnap délelőtti istentiszteletek rádióközvetítését...

— Franciaország 41 millió lakosa közül harminc millió az egyházakkal semmiféle kapcsolatban nincsen!

— Az Északamerikai Egyesült Államok szenátusa elhatározta, hogy ezután minden teljes ülést imádsággal nyitja meg.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
100—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a pályázati hirdetmények közzététele tárgyában.

A Debreceni Protestáns Lapban közzétett többrendbeli körlevél útján és legutóbb az 1111—1938. sz. a. kiadott körlevélben köteleztük az illetékeseket arra, hogy a pályázati hirdetményeket a Debreceni Protestáns Lapban tegyék közzé. Ennek ellenére ismétlen előfordul, hogy a lelkipásztor, iskolaszéki elnök és igazgató urak e többrendbeli meghagyásnak eleget nem tesznek s a megüresedő állások pályázati hirdetményét csak a Néptanítók Lapjában, vagy a VKM Hivatalos Közlönyében közlik, ellenben a kebelbeli hivatalos közlönynek: A Debreceni Protestáns Lapnak nem küldik meg.

Ismétlen felhívom az érdekelteket arra, hogy a pályázati hirdetményeket közzététel végett a Debreceni Protestáns Laphoz is okvetlenül beküldeni szíveskedjenek. Debrecen, 1939 június 20.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1857—1939. szám. Tárty: Vizsgálati engedélyek.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes Igazgatóságaihoz.

Adott esetből kifolyólag utasítom közép- és középfokú iskoláink igazgatóságait, hogy a magán- és különbözeti

vizsgálati engedélyért folyamodó tanulókat kérvényük elintézéséről és a vizsgálati engedély megadásáról, vagy annak elutasításáról a hivatalomtól nyert válasz vétele után minden esetben *haladéktalanul* értesítsék.

Debrecen, 1939 június 11.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tisztántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2224—1939. szám.

Tárgy: Érettségi vizsgálati utasítás módosítása.

KÖRLEVÉL

a gimnáziumok és leánygimnáziumok tekintetes igazgató-ságaihoz.

Felhívom az igazgató urak figyelmét a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium kiadásában megjelenő Hivatalos Közlöny folyó évi június 1-i 11. számában 103.951—1939. IX. sz. a. a gimnáziumi (leánygimnáziumi) érettségi vizsgálati utasítás módosítása tárgyában közzétett rendeletére és utasítom, hogy az ebben foglaltakhoz alkalmazkodni sziveskedjenek.

Debrecen, 1939 június 12.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tisztántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2258—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű Esperes és Lelkipásztor urakhoz.

Az Egyetemes Konvent 38—1939. sz. a. kelt határozata folytán felhívom a nagytiszteletű esperes és lelkipásztor urakat az Egyetemes Konvent azon már kifejezett álláspontjának figyelembevételére, hogy a konfirmációt, mint gyülekezet-építő missziói tevékenységet el kell választani az elemi iskolai hitoktatástól.

Felhívom a lelkipásztor urakat, hogy a konfirmációra érett fiúkat és leányokat írják össze és minden évben gondoskodjanak ezeknek megfelelő konfirmációban részesítéséről.

Debrecen, 1939 június 14.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tisztántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2259—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű Esperes és Lelkipásztor urakhoz.

Az Egyetemes Konvent 41—1939. sz. a. kelt határozata folytán felhívom a nagytiszteletű esperes és lelkipásztor urakat az Egyetemes Konventnek az ú. n. egyházi bálokra vonatkozó 63—1936. sz. határozatában kifejezésre jutott református keresztyén alapelvekhez való szigorú alkalmazkodásra. (V. ö. alulírottak 782—1939. sz. körlevelével is.)

Felhívom az esperes és lelkipásztor urakat, az említett határozatban kifejezett elvi álláspont érvényesítésére. A tilalom megszegői ellen fegyelmi eljárás és felelősségre vonás útján járjanak el.

Debrecen, 1939 június 14.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tisztántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2299—1939. szám.

KÖRLEVÉL

az államsegéllyel történő elemi népiskolai építkezések műszaki ellenőrzése tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak 98.100—1939. VI. ú. o. É. sz. a. alatt az államsegéllyel történő elemi népiskolai építkezések műszaki ellenőrzése tárgyában az államépítészeti hivatalokhoz intézett rendeletének másolatát a nagytiszteletű esperes és iskolaszéki elnök urakkal tudomásulvétel céljából közlöm.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 98.100—1939. VI. ú. o. É. sz. a. valamennyi Államépítészeti Hivatalhoz intézett rendeletének másolata:

Adott eset kapcsán, tudomásul és megfelelő további eljárás céljából értesítem az Államépítészeti Hivatalt, hogy amint az 1937. évi december hó 23-án kelt 83.069—1937. VI. É. számú rendeletében is közöltem, az államsegéllyel történő elemi népiskolai építkezések műszaki ellenőrzésénél az 1926. évi május hó 27-én 24.300/VIII. a. szám alatt kelt rendeletem következő intézkedését teljes egészében fenntartom: „Az építkezés tartama alatt az ellenőr szerint négyszer száll ki a helyszínre, a kitűzés és felülvizsgálat alkalmával s közben még kétszer. Ettől eltérő eljárásról jóváhagyásomat kell kérnie.” Ezidőig minden egyes esetben, amikor az iskolaépítetők, vagy az illetékes Államépítészeti Hivatal kérte, megengedtem azt, hogy az építkezés ellenőrzése az alaprendeletben közölt négy esetben túlnemenően is meghatározott számban történehessék. Amennyiben ilyen irányú indokolt kérelem érkezik hozzám a jövőben, így azt a körülmények figyelembevételével méltányolni kívánom.

Megújítom ezen alkalommal azon korábbi rendelkezésemet, mely szerint a népiskolai építkezések ellenőrzésével kapcsolatos kiszállások útszámláira — a kiszálló mérnökök — az Államépítészeti Hivatalhoz kiutalt építési államsegélyből előleget vehetnek fel és az így felvett előleget az iskolaépítetők által igényelt kifizetésekből levonásba hozzák mindaddig, amíg az így felvett előlegeket az illető iskolaépítetők vissza nem térítik. A felvett uti előlegekről az építetők minden egyes esetben értesítendőek. Az építkezés felülvizsgálata alkalmával hozzám bejelentendő a négyeszeri — vagy külön engedéllyemmel esetleg többszöri — kiszállás összes költségei tekintet nélkül arra, hogy azt az iskolaépítetők politikai vagy egyházközség fedezte-e, avagy községi és állami iskolát építetők — a belügyminiszter úr által államsegélyben részesülő — községeknél tarcám terhére vállaltam, tehát amikor az kivételesen a kiutalt államsegélyt terhel.

Felhívom az Államépítészeti Hivatal figyelmét arra is, mindent kövessen el olyan irányban, hogy a feltétlenül szükséges műszaki ellenőrzés a legtöbbször igen nehéz anyagi helyzetben lévő iskolaépítetőknek az iskolaépítéssel ügy is jöközödo terheit a legszükségesebb mértéken felül ne növelje. Ezért ugyanazon helyiségben történő építkezések ellenőrzését egy kiszállással végezzék és amennyiben különböző iskolafenntartók építkezéséről lenne szó, a költségeket az építési államsegély arányában osszák el és igényeljük az építetöktől. Összekapcsolandó a közfelkötö építkezések ellenőrzése is, illetőleg az építkezések ellenőrzése más célú kiszállással.

Az építkezési államsegély kilátásba helyezése, valamint végleges engedélyezése (kiutalása) alkalmából minden egyes iskolaépítetővel közöltem, hogy az építkezéssel kapcsolatos mindennemű kiszállás költségét az építetők iskolafenntartó tartozik viselni. Ennek ellenére előfordult, hogy az iskolaépítetők az ellenőrzéssel kapcsolatos útszámla kiegyenlítését megtagadta. Ha ilyen eset a jövőben is előfordulna, az Államépítészeti Hivatal az építési államsegélyből való kifizetést mindaddig tartsa függőben, amíg az építetők az útszámla összegét nem rendezik.

Egyben értesítem az Államépítészeti Hivatalt, hogy a belügyminiszter úrral történt megállapodás értelmében az iskolaépítés műszaki ellenőrzésével kapcsolatos kiszállások költségeit mindazon államsegélyes községeknél (amelyek községi háztartásuk hiányainak fedezésére a belügyminiszter úrtól államsegélyben részesülnek), amelyek állami vagy községi iskolát építettek, tarcám terhére vállalom. Az ilyen községek nevét esetről-esetre közlöm.

Nyomatékosan felhívom az Államépítészeti Hivatalokat, hogy az iskolaépítési ügyekben a jövőben is mindenben legyenek az iskolaépítetők segítségére és az építés ellenőrzésével kapcsolatos kiszállásokat az előbb emlíndottak figyelembevételével eszközözljék.

Budapest, 1939. évi június hó 6-án.

A miniszter rendeletéből:

Herlelendy Jenő sk.,
miniszteri tanácsos.

Debrecen, 1939 június 16.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2321—1939. szám.

KÖRLEVÉL**a vallásoktatási tankönyvek használata tárgyában.**

Az Egyetemes Konvent 1939. évi április hó 19—20. napjain tartott ülésének 99. számú határozata alapján felhívom a vallásoktatókat általában, az iparostanonciskolák vallásoktatóit pedig külön is, hogy a Konvent által elrendelt vallásoktatási tankönyvet használják.

Debrecen, 1939 június 17.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2326—1939. szám.

KÖRLEVÉL**a vallástani könyvekről véleménynyilvánítás tárgyában.**

Az Egyetemes Konvent 1939. évi április hó 19—20. napjain tartott ülésének 101. számú határozata alapján felhívom a nagytiszteletű esperes urakat, gondoskodjanak arról, hogy az egyházmegyei értekezletek foglalkozzanak az új, vagyis a használatba most kerülő vallástani könyvekkel és mondjanak azokról véleményt konkrét formában és azt hivatalomhoz a folyó év végéig terjesszék fel.

Debrecen, 1939 június 17.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2328—1939. szám.

KÖRLEVÉL**a vallásoktató lelkészek díjlevélmintájáról.**

Tudomásulvétel céljából közlöm az érdekelt egyház-községekkel, hogy a magyarországi református egyház Egyetemes Konventje 1939. évi április hó 19—20. napjain tartott ülésének 106. sz. határozatával — a tiszántúli református egyházkerület kérésére — olyan díjlevélmintát szerkesztett, mely valamennyi törvényes kiválonomnak megfelel s az egyes egyházközségek jellegzetes szükségéire is alkalmazható, amelyben a vallásoktató lelkészek kötelességei egyházi törvényeinkben és szabályrendeletekben általánosságban foglaltaknál sokkal részletesebben és világosabban meghatározatnak.

Az Egyetemes Konvent a következő díjlevélmintát ajánlja:

„DÍJLEVÉL

ai vallásoktató lelkész részére.

Ai református egyházközség presbitériuma a vallásoktató-lelkései állásra az 19.... év hó napján tartott ülésében életfogytiglan megválasztottat, akinek *kötelelessége*: az egyházi törvényekben (II. tc. 3. §) és a-ben megállapított kötelelességek lelkiismeretes elvégzése és megtartása; *javadalma*: a vallásoktató lelkész javadalmozása fizetésből, lakáspénzből és rendszeres pótlékból áll. Az alkalmazás az állami tisztviselők illetmény-rendszere szerint történik, úgy, ahogy azt a egyházközség vallásoktatási szabályrendelete és ügyrendje előírja.

Amennyiben a vallásoktató-lelkész az államtól, vagy a községtől, vagy bármely más iskolafenntartótól bizonyos illetményeket nyer és ezek nem érik el szolgálati éveinek száma szerint az öt megillető fizetési osztály és fizetési fokozat illetményeinek összegét, kellő kiegészítésről az egyházközség gondoskodik. Amennyiben a vallásoktató-lelkésznek az államtól, községtől, vagy bármely iskolafenntartótól kapott illetményei megszűnnek, a vallásoktató-lelkész teljes javadalma az egyházközség fizeti. Nyugdíj tekintetében a vallásoktató-lelkész az Országos Református Lelkészi Nyugdíjintézet köteles tagja.

E díjlevelet megállapította ai egyházközség presbitériuma 19.... év hó napján tartott ülésében.”

Felhívja egyúttal az Egyetemes Konvent a vallásoktató-lelkései választó egyházközségeket e díjlevélmintában említett vallásoktatási szabályrendelet és ügyrend megalkotására, mintául ajánlva a budapesti református egyházmegye érvényben levő vallásoktatási szabályrendeletét és ügyrendjét.

Évvél kapcsolatban újólaj nyomtatékosan felhívom az összes érdekeltek figyelmét a Debreceni Protestáns Lap folyó évi 9. számában 1550—1939. sz. a. közölt körlevelemre is, amelyben az Egyetemes Konvent 1939. évi 105. számú (*ott még csak szám nélkül közölt*) határozatát tettem közzé a vallásoktató-lelkészek (önálló hitoktatók) jogi helyzetének rendezéséről.

Debrecen, 1939 június 19.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2333—1939. szám.

KÖRLEVÉL**az iskolai tanítás mükénti kezdése tárgyában.**

Az Egyetemes Konvent 1939. évi 120. számú határozata alapján elrendelem, hogy iskoláinkban minden tanítás az énekülésen és imádságon kívül még bibliaolvasással is kezdődjék.

Debrecen, 1939 június 17.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2338—1939. szám.

KÖRLEVÉL**a hitfelekezeti népiskolák órarendje tárgyában.**

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az Egyetemes Konvent elnökségének megkeresésére 110.056—1938. IX. ú. o. szám alatt értesítette az Egyetemes Konventet, hogy felhívta a tankerületi kir. főigazgatók útján a kir. tanfelügyelőket, hogy a hitfelekezeti népiskolák órarendjének felülvizsgálatánál legyenek mindig figyelemmel az illetékes egyházi főhatóságok által kiadott tantervre, óratervre és az illetékes egyházi hatóságok által jóváhagyott órarendre és vegyék figyelembe az illetékes egyházi főhatóságoknak különösen a vallásoktatás ügyében kiadott esetleges külön rendelkezéseit.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr értesítésére az iskolafenntartók figyelmét felhívom.

Debrecen, 1939 június 17.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2340—1939. szám.

KÖRLEVÉL**a tölttanerős népiskolánál működő tanerők nemszerinti megosztásáról.**

Az Egyetemes Konvent 1939. évi 133. számú határozata alapján felhívom az iskolafenntartókat, hogy férfi tanító állásaikat igyekezzenek megtartani és hogy férfi tanító állásra nőtanítót csak a legvégső esetben alkalmazzanak.

Debrecen, 1939 június 17.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2344—1939. szám.

KÖRLEVÉL**tűzharcosok hadipótléka tárgyában.**

A tiszántúli egyházkerület arra kérte az Egyetemes Konventet, hogy az 1938. évi IV. tc. 8. §-a 4. pontjában a tűzharcos református tanítók részére megállapított hadi-

pótdíjnak az állampénztár terhére utalványozása érdekében a m. kir. kormánynál eljárni és hogy református tanítóink az őket megillető hadipótdíjhoz addig is — míg a kormányzat ez ügyet kedvezően rendezi — hozzájussanak, egyetemes érvényű rendelkezést kiadni méltóztassék.

Az Egyetemes Konvent 144—1939. sz. határozatában megállapítja, hogy az iskolafenntartók által alkalmazottaik részére az országos törvényben meghatározott tűzharcos hadipótdíj megadása erkölcsi kötelesség.

Debrecen, 1939 június 19.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2346—1939. szám.

KÖRLEVÉL
az iskolai beirattási díjak kezeléséről.

Az Egyetemes Konvent 149—1939. sz. határozatával — a betérjésztett jelentésekből — az iskolai beirattási díjak szabálytalan kezelését és felhasználását állapította meg s a szabálytalanosság megszüntetésére a 186—1938. számú határozatát megújította, az elmaradt jelentések felterjesztésére és a hiányok pótlására az illetékes iskolai hatóságokat kötelezte és jövőben a mulasztókkal szemben a fegyelmi eljárás haladéktalan megindítását elrendelte.

Felhívom az egyházmegyéket, hogy az iskolafenntartókkal szemben szigorú felelősséggel, szükség esetén rendbirságot alkalmazásával szerezzenek érvényt az idevonatkozó határozatoknak és ennek eredményéről hivatalomhoz jelentést tenni szíveskedjenek.

Debrecen, 1939 június 19.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1278—1939. szám.

KÖRLEVÉL
az elemi népiskolai építési államsegélyek kiutalása tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 84.200—1939. VI. E. u. o. szám alatt valamennyi m. kir. Államépítészeti Hivatalhoz intézet rendeletének másolatát az érdekeltekkel tudomásulvétel céljából közlöm:

„Tudomásul és szoros mihez tartás céljából értesítem a m. kir. Államépítészeti Hivatalt, hogy az elemi népiskolai építkezésekre általam engedélyezett építési államsegélyeket csak akkor fogom jövőben a m. kir. Államépítészeti Hivatalhoz kiutalni, ha m. kir. Államépítészeti Hivatal és az illetékes kir. tanfelügyelő egybehangzóan jelenti, hogy 1. az építési államsegély engedélyezésekor kikötött feltételeknek a szóbanlevő iskolaépítető eleget tett és a feltételeket jogerős, felsőbb jóváhagyással ellátott határozatban magára vállalta, továbbá ha 2. az építkezés terve és előmérleti költségvetése általam előzetesen jóváhagyott, valamint ha 3. az építési államsegélyt esetleg meghaladó többletköltség (építési államsegély és vállalati szerződés összege közti különbözet) rendelkezésre áll és azt az építető, vagy m. kir. Államépítészeti Hivatal postatakarékpénztári csekkszámlájára befizette, vagy pedig megnyugtató módon igazolja, hogy az esetleges különbözet tételenként milyen forrásból van biztosítva, illetőleg áll rendelkezésre.

Az építési államsegély kiutalását kérő felterjesztésében m. kir. Államépítészeti Hivatal mindezekre a körülményekre terjeszkedjen ki és erről 1—3. tegyen jelentést. Az elemi népiskolai építkezésekkel kapcsolatban közlöm, hogy felterjesztéseiben különös gondot fordítson m. kir. Államépítészeti Hivatal arra, hogy az iskolatelek méretezett, égtájukat, a telek lejtési viszonyait, a szomszédos telkek beépítettségét feltüntető helyszínrajza úgy az építési államsegélyt kérő folyamodványokhoz, mint az építési tervrajza és előmérleti költségvetése előzetes jóváhagyásának kikérésekor, valamint az építési államsegély kiutalásának kérésekor mellékeltessek. Ugyancsak minden egyes esetben az építési tervrajzon feltüntetendő a tantermek ablakainak égtáji elhelyezése és különös gondot fordítson

m. kir. Államépítészeti Hivatal arra, hogy a tanterem ablakai a lehető legkedvezőbben, vagy minden esetben úgy helyeztessenek el, hogy a tanterem feltétlenül napot kapjon. A napos elhelyezés követelménye fokozott mértékben fennáll a tanítói lakásra is.

Az elemi népiskolai építkezéseknél az épületek elhelyezésénél (kitűzésénél) gond fordítandó arra is, hogy az iskolatelen az építés oly módon történjék, hogy az iskola-épület későbbi időpontban, amennyiben arra szükség lesz, további tanteremmel (tantermekkel) bővíthető legyen. Ezt a körülményt m. kir. Államépítészeti Hivatal minden egyes építkezésnél tegye különös gonddal vizsgálat tárgyává és erről tegyen hozzám esetenként jelentést.

Budapest, 1939. évi június hó 6-án.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Hertelendy Jenő sk.,
miniszteri tanácsos.

Debrecen, 1939 június 19.

Dr. Révész Imre,
püspök.

ÉRTESETÉS.

Dr. Csikesz Sándor egyetemi professzor, a debreceni Kollégium Jubileumi Végrehajtóbizottságának előadója egy korábbi intervenciója képpen értesítést kapott a Postavezérgazgatóságtól 111.805—1939. IV. 3. szám alatt arról, hogy a kollégiumi jubileumi bélyegek érvényességi ideje 1939 június 30-a helyett 1939 december 31-ig meghosszabbítottatik: s a jubileum alkalmára készített különleges ünnepi postabélyegzővel való bélyegzésre a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke: D. Dr. Révész Imre által kijelölt napot, folyó évi június 30-át, mint a jubileumi tanév utolsó napját a Postavezérgazgatóság elfogadta, s ebből az alkalomból egy külön postahivatalt állít fel a Kollégium földszinti tantermében. Itt és az állomási 2-es és egyetemi 10-es postahivatalnál, tehát három helyen lesz jubileumi bélyegzővel való bélyegzés. Aki tehát ezzel a jubiláris emlékbélyegzővel akar bélyegzetetni, az június 30-án e három postahivatal valamelyikénél adja fel küldeményét.

Jubileumi bélyeget minden postahivatalnál, postai értékeikké árusítónál lehet kapni. Ha nem lenne valamely postahivatalnál, úgy kívánatra azonnal beszerzik.

A debreceni Kollégium Jubileumi Bizottsága nevében is tisztelettel kéri előadó e bélyegkeció pártolására a magyar társadalom minden rétegét, hogy a gyökeres magyar műveltség ősi fellegvára, a debreceni Kollégium iránt ilyen módon is nyilvánítsa rokonszenvét. Kérjük a magyar közönységet, hogy levelezésénél használja a kollégiumi jubileumi bélyegeket és sürgesse, hogy azokat minden postai érték-cikk árusítóhely tartsa és árusítsa.

Emlékezetébe hozzuk mindenkinek, hogy 6, 10, 16, 20, 32, 40 filléres jubileumi bélyegek vannak forgalomban.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2431—1939.

KÖRLEVÉL
a békefegyvergyakorlatokra történő behívások tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 4500—1939. eln. szám alatt valamennyi tankerületi kir. főigazgatójához és tanügyi hatóságokhoz a következő leiratot intézte:

„Az 1939: II. tc. alapján történő békefegyvergyakorlati behívások kapcsán értesítem Címeted, hogy a felmentési bizottságok határozatai csak rendkívüli szükség esetére, illetőleg mozgósítás idejére vonatkoznak. Tévedések elkerülése céljából közlöm, hogy a békefegyvergyakorlatokra történő behívásoknál a behívójegyeken a behívás céljából „fegyvergyakorlatra való bevonulás” van megjelölve.

A jövőben tehát mindazokat, akik ily katonai behívójegyet kapnak, behívójegyekben megjelölt időpontban való bevonulásra kell utasítani még akkor is, ha egyébként rendkívüli szükség esetére, vagy mozgósítás idejére a felmen-

tési bizottság által a tényleges katonai szolgálatra való bevonulás alól ideiglenesen mentesítve vannak is.

Utóbbiak a *fégyvergyakorlatok* közben esetleg beálló rendkívüli szükség esetére, illetőleg mozgósításkor azonnal a nemtényleges viszonyba helyeztetnek vissza és munkahelyükre irányítottak.

Az *első* (rendes) tényleges katonai szolgálatra való bevonulás és szolgálati kötelezettség alól elvileg *senki nem mentesül*. Ily egyének behívójegyeinél a behívás céljaul „*első lényleges katonai szolgálatra való bevonulás*”, illetőleg az „*első lényleges katonai szolgálat továbbfolytatása*” van megjelölve.

Erről az érdekelteket tudomás és szigorú mihez tartás végett értesítem.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2458—1939. szám.

KÖRLEVÉL

valamennyi kebelbeli presbitériumhoz, lelkipásztorokhoz, lelkészekhez és tanítókhoz.

A Keresztény Ifjúsági Egyesületek Nemzeti Szövetsége Losoncon, 1939 augusztus 12—15. napjain rendezi ötödik konferenciáját. A konferencia mind programját, mind előadóit illetően méltó folytatása az eddigi nagyemlékű nemzeti konferenciáknak s kiváló mértékben alkalmas arra, hogy felkeltse és fokozza az érdeklődést a magyar ifjúságnak evangéliumi keresztény szellemben való vezetése és megerősítése iránt. Egyházunknak nincs nagyobb érdeke annál, hogy olyan szellemű világi vezetők kerüljenek gyokor az élére, amilyeneket a KIE már eddig is nagy számmal adott. Éppen ezért kérem, méltóztassék saját hatáskörükben minden lehető megtenni abból az érdekből, hogy gyülekezetükből minél több ifjú számára tétessék kívánatossá és lehetőségessé a konferencián való részvétel.

Debrecenben, 1939 június 24.

Atyafiságos tisztelettel:

Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmények

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatala.
2186—1939.

Pályázatok hirdetek a debreceni református diakonissza-képzőintézetben az 1939—40. tanévben betöltendő 40 növendék helyre. A sajátkezüleg írt felvételi kérvények, melyekhez ugyanígy készített önéletrajz, születési és legutolsó iskolai bizonyítvány, erkölcsi bizonyítványul is szolgáló ajánlólevél az illetékes lelkipásztortól, anyagi helyzetet igazoló hatósági bizonyítvány és szülői beleegyező nyilatkozat csatolandó, folyó évi augusztus 1-ig adandók be a diakonissza-képzőintézet igazgatóságához (Debrecen, Hungária-körút), mely érdeklődőknek készséggel nyújt tájékoztatást.

Valamennyi szószékről kihirdetendő!

Debrecen, 1939 június 15.

Dr. Révész Imre,
püspök.

Az *anarcsi* református egyház pályázatot hirdet halálózás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Helyi javadalom: 20 értékegység és új tanítói lakás. Köteleesség: az iskolaszék által kijelölt osztályok vezetése, lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat, kanonikus órák végzése, belmissziói munkákban segédkezés, vasárnapi iskola, ifjúsági munka vezetése. Egyházi énekkar szervezése, vezetése, presbitérii jegyzőség vállalása. Pályázati határidő folyó évi július 15. Pályázati kérvények törvényszerűen felszerelve, válaszbélyeggel ellátva Református Lelkeszi Hivatalhoz (Anarcs, Szabolcs megye) küldendők.

Presbitérium.

Debrecen református egyháza pályázatot hirdet két és hét *férfitanítói* állásra. A választás a VKM úr engedélye alapján fog megtartatni. Fizetés törvényszerű. Természetbeni lakás vagy lakbér. Köteleesség: egy vagy több osztály vezetése. Belmissziói munkában részvétel, kántorok helyet-

tesítése. Pályázók okmányokkal (oklevél, nem-református képzőben végzeteknél vallástani pótképesítő, keresztlevél, illetőségi bizonyítvány, összes — esperesileg megerősített — szolgálati bizonyítvány, az utolsó a pályázati hirdetmény megjelenése utáni kelettel, mely a minősítést [kitűnő, jeles, jó stb.] félreérthetetlenül magában foglalja; a kommunizmus alatti magatartást igazoló bizonyítvány, állásban levőknel a hivatalos eskük, illetőleg fogadalmak letételét igazoló bizonyítványok, új pályázóknál helyhatósági erkölcsi bizonyítvány, legújabb keletű hatósági orvosi bizonyítvány) felszerelt kérvényüket Református Egyházi Hivatal, Debrecen, Kálvin-tér 17 címre küldjék. Az okmányok eredetiben, vagy kir. közjegyző által hitelesített másolatban terjesztendők be. Pályázati határidő a hirdetmény megjelenésétől számított 21 nap. *Korteskedés minden formában szigorúan tilos s a pályázattól kizáró ok.* Bemutatkozni csak Molnár Ferenc lelkipásztor, iskolaszéki elnöknel (Ispotály-tér 2. sz.) és Benyhe Imre igazgató-tanító, iskolaszéki előadónál (Ispotály-tér 8. sz.) szabad július hó 24-től 29-ig bezárólag d. e. 8—10 óra között. A megválasztott a Debreceni Református Tanítók Segélyegyesületének kötelezett tagja. Az egyház költözködési költséget nem ad. A kérvényhez megcímzett és felbélyegzett boríték melléklendő, hogy választás után a fenti Egyházi Hivatal az okmányokat visszaküldhesse. Az állást választás után azonnal el kell foglalni.

A *hajdúszovát* református egyház pályázatot hirdet a nagymeződülői tanyai fitanítói állásra. Javadalom: természetbeni lakás, a kezdő tanítói fizetés 60%-a és államszegély. Köteleesség: I—VI. vegyes osztályok tanítása, belmissziói munkák végzése. Határidő a pályázat megjelenésétől számított 21 nap. Szabályszerűen felszerelt kérvények válaszbélyeggel: Református Lelkeszi Hivatal, Hajdúszovát küldendők.

A *kunmadarasi* református egyház presbitériuma pályázatot hirdet nyugdíjazás folytán megüresedett IV. számú *tanítói* állásra. Köteleesség: az iskolaszék által kijelölt osztály vagy osztályok vezetése, az egyháztársadalmi munkában részvétel. Fizetés törvényszerű. Szociális, gazdasági, családi helyzet, az állásra ráutaltság hatósági bizonyítvánnyal igazolandó. Állás szeptember 1-én foglalandó el. Ha vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az államszegély utalását a megválasztott részére megtagadná, úgy a presbitérium új választást tart, de a megválasztott az egyházzal szemben semmi jogigényt nem támaszthat megválasztásából kifolyóan. Pályázati határidő e hirdetménynek a megjelenésétől számított 21 nap. Pályázati kérvények alólírott hozküldendők.

Kunmadaras, 1939 június hó 22.

Szilágyi Árpád sk.,
iskolaszéki elnök.

Kötegyáni református egyházközség 21 napos határidővel, érvényben lévő miniszteri rendeletek alapján pályázatot hirdet III. tanítónői állásra.

Köteleessége: Reábizott osztályok vezetése, összes osztályokban női kézimunka tanítása, belmissziói munkában segédkezés. Fizetése: 32 értékegység, természetbeni lakás, államszegély. Válaszbélyeggel ellátott kérvények lelkészi hivatal címére küldendők.

Mándok református egyházközsége pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett I. számú, 65 egysegértékű *orgonista-kántortanítói* állásra. Köteleesség: a reábizott osztályok tanítása, énekkarok vezetése és a belmissziói munkában segédkezés. Pályázati határidő 21 nap. Korteskedés kizáró ok. Kántorpróba saját költségen. Fizetendő beruházási megváltás 151 P. Pályázati kérvények a VKM 69,500—1934. sz. rendeletének megfelelően felszerelve és válaszbélyeggel ellátva: Református Iskolaszék címre küldendők.

A *nyirmeggyesi* harmadik számú tanítói állásra. Javadalom: lakás és 20%. Köteleesség: törvényszerű. Határidő: 21 nap. Kérvények a lelkipásztorhoz küldendők.

Szeghalom református egyházközsége pályázatot hirdet egy nyugdíjazás folytán megüresedett *férfitanítói* állásra. Javadalom: 28 hold föld haszonélvezete (a föld egy évre haszonbérbe van adva), továbbá 10 q búza, 8 q árpa (együttesen 48 értékegység); a többi államszegély; törvényszerinti lakbér. Köteleesség: a reábizott osztály, vagy osztályok

vezetése, belmissziói munkában való segédkezés, orgonista-kántor akadályoztatása esetén kántori teendők végzése, igazgató-tanítónak az írásbeli munkákban való segédkezés, Kortéskedés kizárási ok. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől 21 nap. Kellően felszerelt és felbélyegzett, választóborítékkal ellátott kérvények Református Lelkeszi Hivatal Szeghalom címre küldendők.

Szeghalom református egyházközsége a minisztérium jóváhagyását feltételezve pályázatot hirdet egy *férfitanítói* állásra. Javadalom: 24-70 q búza, 15 q árpa (36 értékegység), a többi államszegély; törvényszerinti lakbér. Kötelesség: a reábízott osztály, vagy osztályok vezetése, belmissziói munkákban való segédkezés, orgonista-kántor teendők végzése, igazgató-tanítónak az írásbeli munkákban való segédkezés, Kortéskedés kizárási ok. Pályázati határidő: a hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. Kellően felszerelt és felbélyegzett választóborítékkal ellátott kérvények a Református Lelkeszi Hivatal, Szeghalom címre küldendők.

Szeghalom református egyházközsége pályázatot hirdet „nyugdíjazástól feltételezetten” megüresedő *tanítói* állásra. Nők is pályázhatnak. Javadalom: kezdőfizetésnek 10%, a az egyház pénztárából, a többi államszegély; törvényszerinti lakbér. Kötelessége: a reábízott osztály, vagy osztályok vezetése, belmissziói munkákban való segédkezés, tanítónő választása esetén női kézimunkatanítás és a Református Leányegylet vezetése. Amennyiben ezen állásra helybeli tanító választatnék meg, az így megüresült (esetleg 36 értékegységes állás) kerül betöltésre. Férfitanító választása esetén kötelesség az orgonista-kántor akadályoztatása esetén annak helyettesítése s az igazgató-tanítónak írásbeli munkákban való segédkezés, Kortéskedés kizárási ok. Pályázati határidő: a hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. Kellően felszerelt és felbélyegzett választóborítékkal ellátott kérvények Református Lelkeszi Hivatal, Szeghalom, küldendők.

FELVÉTEL

a debreceni református Kollégium internátusaiba.

A debreceni református Kollégium középiskolai internátusában az 1939-40. tanévre a következő díjak érvényesek: I. díjfokozatban 30 P, II. díjfokozatban 60 P, III. díjfokozatban 80 P és a IV. díjfokozatban 100 P egész évre. Ebben a reggeli ára is bennfoglaltatik. A tanulók mindennapos tanulmányi ellenőrzésének (decke kikérdezése, segítség a tanulásban) díja egész évre az I. díjfokozatban — P, a II. díjfokozatban 10 P, a III. díjfokozatban 20 P és a IV. díjfokozatban 30 P.

Az *egyetemi internátus* díjai szintén reggelivel együtt: I. díjfokozatban 40 P, II. díjfokozatban 80 P, III. díjfokozatban 100 P és a IV. díjfokozatban 140 P egész évre.

A *tápiintézet* díjai egyetemi hallgatóknak és középiskolásoknak egyformán a következők: I. díjfokozatban 60 P, II. díjfokozatban 130 P, III. díjfokozatban 200 P és a IV. díjfokozatban 240 P egész évre. Ezért ebéd- és vacsorakosztól kapnak a tagok.

A bentlétkezés egyaránt kötelező minden középiskolai és egyetemi hallgató bentlakóra a bentlakás egész ideje alatt. Egyetemi hallgatók mindkét félévben 4 havi tápiintézeti díjat kötelesek fizetni. Ezért az I. félévben szeptember 7-től december 22-ig, a II. félévben február 1-től május 31-ig kapnak ellátást, leszámítva a 10 napos húsvéti szünetet. Aki januárban is bentlétkezik, egy havi további díjat fizet. Júniusban félhavi díjért 15-ig kapnak ellátást a tagok. Azután 1 P napidíj ellenében, június 20. után csak indokolt tanulmányi ügy miatt itt maradó tagok kapnak ellátást (napi 1 P-ért) külön, személyenként nyert igazgatói engedéllyel. A bentlakási díj egész évre fizetendő.

A tápiintézet díjai egész évre szólnak, azonban a tagok a törvényesen megállapított szünetek alatt nem igényelhetnek kosztot. (Középiskolások a karácsonyi, húsvéti szünet alatt, valamint a bizonyítványosztástól a nyári szünet utáni beiratkozás utolsó napjáig. Egyetemi hallgatók június 20-tól szeptember 7-ig, a karácsonyi és húsvéti egyetemi szünet alatt.) A felvett tagokra az egész évi, illetve egyetemi hallgatóknál az egész félévi díjak kötelezők, mégha nem is veszik igénybe teljes idő alatt a lakást vagy ellátást. Ez alól indokolt esetben (igazolt súlyos betegség stb.) a felmentést kérni kell a kollégiumi intézőtanástól.

A bentlakási és tápiintézeti díjakat negyedévi vagy

havi előleges részletekben kell fizetni, úgy azonban, hogy az I. félévi díjak egyetemi hallgatóknál december 5. előtt, középiskolásoknál január 5-ig havi fizetés esetén is be legyenek fizetve, a II. félévben ugyanígy május 5-ig. — A díjak legegyszerűbben a 11.322. számú, „*Debreceni ev. református főiskola, Debrecen*” jelzésű csekkre fizethetők, illetve az üres csekklapok így töltendők ki. A csekk hátlapján fel kell tüntetni, hogy kinek a javára történik a befizetés.

A felvételért és a kedvezményekért a folyamodványo-

Vizsgai jutalomkönyvek

50 fillértől

kezdve óriási választékban kaphatók a

„MÉLIUSZ”

könyvkereskedésben.

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

- a **gáz** a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
- a **gáz** a legkényelmesebb;
- a **gáz** a leggyorsabban kezelhető;
- a **gáz** melege pontosan szabályozható;
- a **gáz** számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

A gázvezetékeket **5 évi részletre** készítjük és a bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén nagyrészt visszatérítjük.

Főzőt., tüzhelyet, autogeysert, fürdő- és fűtőkályhát olcsón bérbeadunk.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 23-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

Írógép.

Legújabb modellű hordozható gép.

Kétszínű szalaggal, tabulátorral, a nagy gép minden felszerelésével.

Teljesen új állapotban

300 pengőért,

havi 25 pengős részletre

eladó. CÍM A KIADÓBAN.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsötlet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

RUFF MIHALY

modern szobafestő, mázoló
és bútortényező vállalata

VÖRÖSMARTY-
UTCA 3. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 33-57.

kat a középiskolai tanulók iskolájuk igazgatóságához adják be, az egyetemi hallgatók pedig a Kollégium egyetemi internátusának igazgatóságához küldjék be legkésőbb augusztus 15-ig. Mellékelni kell egyetemi hallgatóknak: 1. a lecke-könyv, illetve elsőéveseknél az érettségi bizonyítvány hiteles másolatát; 2. érvényes és teljes képet nyújtó szegénységi, illetve vagyontalansági bizonyítványt, mely nem lehet egy évnél idősebb; 3. a folyamodó atyjának (gyámjának) két tanúval előttemezett kötelezvényét a díjak pontos fizetésére; 4. újonnan folyamodók, (ha felső-évesek is), hatósági orvosi bizonyítványt arról, hogy nem szenvednek fertőző betegségben és 5. születési anyakönyvi kivonatot. Az elsőévesek tüntessék fel, hogy az egyetem melyik fakultására iratkoznak be.

Kollégiumi díjaikkal hátralekös tanulók nem vehetők

fel. A díjakat a Kollégium évközben szükség esetén felemelheti, vagy leszállíthatja.

Debrecen, 1939 július 1.

Dr. Péter Zoltán,

internátusi-tápitészeti igazgató

TARTALOM:

D. Dr. Révész Imre: Üdvözet a százéves Dóczy-intézetnek.
Dr. Papp Ferenc: A Dóczy-intézet múltja és jövője.
Jakucs István: A Kollégium 400 éves jubileuma alkalmából létesített alkotások.
Hírek az egyházmegyéből — Irodalom — Különfelek — Hivatalos értesítés — Pályázatok — Vasuti menetrend — Hirdetések

MENETREND. Érvényes 1939 május 15-től 1939 október 7-ig.

A vonat		Debrecenből hová indul?	Oda- érkezik	A vonat		Debrecenbe honnan érkezik?	Mikor indult?
neme	indul			neme	érkezik		
sz.	1-50	Püspökladány	2-45	m.	1-15	Nyíregyháza +	0-03
v.	4-12	Nyírbátor*	7-25	sz.	4-35	Budapest-nyugati	22-25
sz.	4-50	Nyírábrány	5-38	sz.	6-47	Nyírábrány	5-56
sz.	4-55	Ungvár	9-28	sz.	6-52	Tiszalók	4-44
m.	5-05	Füzesabony	8-15	v.	6-57	Nyírbátor	3-45
sz.	5-20	Tiszalók	7-47	sz.	7-02	Tiszafüred	3-54
sz.	5-45	Püspökladány	6-49	sz.	7-12	Nagykeréki	5-41
s. a.	5-50	Nyírbátor	7-40	sz.	7-15	Nyíregyháza	6-05
m.	5-55	Balmazújváros	6-45	sz.	7-22	Püspökladány	6-17
m.	6-13	Csap	9-51	t.	7-42	Nagyléta	6-21
t.	6-21	Nagykeréki	8-53	m.	7-55	Balmazújváros	6-53
sz.	7-24	Budapest-nyugati	11-28	s. a.	8-05	Nyírbátor	6-25
m.	7-40	Hajdúnánás	8-55	gy.	8-14	Munkács	5-14
sz.	7-58	Nagyléta	8-57	sz.	8-35	Tiszalók	6-18
m.	8-15	Nyíregyháza	9-27	sz.	8-58	Püspökladány	7-42
gy.	8-16	Budapest-keleti	11-13	sz.	9-10	Nyíregyháza	8-04
t.	8-17	Nyírábrány	9-23	s. a.	10-06	Nyírbátor	8-26
m.	9-23	Hajdúszoboszló	9-50	sz.	10-13	Nagyléta	9-14
m.	9-29	Derecske	10-01	m.	10-33	Hajdúszoboszló	10-06
gy.	11-53	Ungvár	14-51	m.	11-25	Hajdúnánás	10-10
m.	12-07	Füzesabony	15-27	v.	11-30	Nyírábrány	10-24
gy.	12-10	Budapest-nyugati	15-49	m.	11-35	Derecske	11-05
s. a.	12-15	Nyírbátor	13-55	sz.	11-40	Ungvár	7-30
sz.	12-25	Tiszalók	14-32	gy.	11-46	Budapest-nyugati	7-50
sz.	12-30	Budapest-nyugati	17-39	m.	12-23	Füzesabony	9-22
sz.	12-31	Nyírábrány	13-20	sz.	13-52	Budapest-nyugati	8-25
v.	14-00	Nyírbátor	17-12	sz.	14-02	Tiszalók***	11-48
sz.	14-27	Ungvár	18-52	t.	14-22	Nagykeréki	11-35
m.	14-30	Nagyléta	15-29	m.	14-26	Csap	11-00
sz.	14-32	Nyírábrány	15-22	Á.gy.	15-24	Budapest-keleti	12-40
sz.	14-35	Tiszalók	16-42	sz.	16-12	Tiszalók**	13-57
sz.	14-40	Püspökladány	15-39	s. a.	16-18	Nyírbátor	14-35
m.	14-43	Balmazújváros	15-31	m.	16-45	Balmazújváros	15-54
sz.	14-51	Nagykeréki	16-24	v.	16-54	Nyírábrány	15-47
Á.gy.	15-26	Ungvár	17-32	m.	16-55	Nagyléta	15-54
m.	16-00	Füzesabony +	19-45	gy.	17-04	Ungvár	13-59
s. a.	16-43	Nyírbátor	18-25	v.	17-50	Nyírbátor*	14-48
gy.	17-11	Budapest-nyugati	21-05	sz.	18-25	Nagykeréki × ****	16-55
m.	18-43	Nyírábrány	19-28	gy.	18-35	Budapest-nyugati	14-50
sz.	18-45	Tiszalók	20-54	m.	18-39	Nyíregyháza	17-25
sz.	18-48	Ungvár	22-35	sz.	20-10	Füzesabony	16-45
s. a.	18-55	Nyírbátor	20-37	sz.	20-20	Püspökladány	19-04
sz.	18-58	Nagykeréki	20-34	sz.	20-28	Tiszalók	18-14
sz.	19-00	Tiszafüred	22-10	s. a.	20-30	Nyírbátor	18-50
t.	19-30	Nagyléta	21-04	Á.gy.	20-33	Ungvár	18-25
Á.gy.	20-35	Budapest-keleti	23-20	sz.	21-13	Nagykeréki + ****	19-41
sz.	21-44	Budapest-nyugati	5-00	sz.	21-20	Ungvár	16-39
sz.	21-45	Tiszalók	23-47	m.	21-30	Nyírábrány	20-46
gy.	21-45	Munkács	0-38	gy.	21-43	Budapest-keleti	18-50
sz.	22-23	Nyíregyháza	23-27	sz.	22-15	Budapest-nyugati	17-00
				m.	23-44	Füzesabony +	20-32

+ Vasárnap közlekedik.

* Csak csütörtökön közlekedik.

** V/15—VI/15. és IX/9-től közlekedik.

× Hétköznap közlekedik.

*** VI/16—IX/8-ig közlekedik.

**** V/15—IX/8-ig közlekedik.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés

DEBRECEN

Telefon: 20-06 és 15-48

Alapította:

Sesztina János 1819-ben.

Ipari-, mezőgazdasági-, háztartási-,
gázoltalmi- és légvédelmi cikkek.**MAGYAR ÁLTALÁNOS****HITELBANK****DEBRECENI FIÓKJA**

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70., 23-71.

**FOGLALKOZIK A BANK-
ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL****100-féle cikket vásárolhat,**
de csak egy helyen fizeti havi részletekben,
ha szükségletét**az „UNIO“ Központi Hiteliroda**

cégei útján szerzi be.

Hitelrendszerünk kényelmes, olcsó és megbíz-
ható. — Vásárlásra jogosító igazolványa, ha
még nincs, igényelje irodánkban:**Piac u. 44. Marx-féle ház, földszint.****123 megbízható cégnél**nyújt vásárlási lehetőséget! Egy helyen
jelent fizetési kötelezettséget! A havonta
megújuló állandó továbbvásárolhatóság jogával!**a „Takarékosság“
Kereskedelmi R.-T.**bevásárlási rendszere, mely a mai gazda-
sági helyzet legmegfelelőbb beszerzési
módját biztosítja a vásárlóközönség
számáraA „TAKARÉKOSSÁG“ vásárlási igazolványai és utal-
ványai a „Takarékosság“ igazgatóságánál igényelhetők**Debrecen, Deák Ferenc-u. 6. sz.****Földek, házak, telkek**
eladása, vétele, bérlete

Ügyében forduljon bizalommal

Dienes József

O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához

DEBRECEN, Bethlen-utca 21. számJándi református egyházközségnek szállított 598 kilogrammos
„Gróf Bethlen István-harang“**ÜGYELJÜNK A KERESZTNÉVRE!**MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ MESTERE**Szlezák László**harang- és ércön-
töde, harangfelszere-
lési és haranglábgyára**Budapest, XIII., Petneházy-u. 78.**

(Frangepán-u. mellett)

SAJÁT HÁZI!
Telefon: 291-3-53KITÜNTETVE: Párisi világkiállításon dísz-
oklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel,
több állami díszoklevéllelMielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes
bizalommal a régi és megbízható céghez!!!**SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!**Előnyös fizetési feltételek!
Költségvetés és kiszállítás díjtalan!